

FILMSKA KAMERA

Na I festivalu kino-amatera Hrvatske prikazujemo 30 filmova u 5 klubova

- SPLITU

Pehar i filmsku kameru — jedinu stvarnu nagradu na I festivalu kino-amatera Hrvatske — dodijelila je redakcija našega lista Lordanu Zafranoviću, članu Kino-kluba Split, za film »Priča«. Mladom autoru nagrada je podijeljena sinoć, na završetku ovog festivala koji je počeo u subotu, a na kojemu je prikazano 30 filmova iz pet klubova: Zagreba, Splita, Nove Gradiške, Rijeke i kluba II zagrebačke gimnazije. Najveću nagradu — pehar Savjeta za kulturu za najuspješniji nastup na ovom festivalu — primio je Kino-klub Zagreb; kao najuspješniji pojedinac nagrađen je M. Pansini, a kao najbolji film »Prije-podne jednog fauna« T. Gotovca i V. Peteka. Pobjedničke pehare i plakete primili su i mnogi drugi autori.

Pravo stanje stvari

Eto, već smo vidjeli jedan film za novu Pulu (Nikoletina Bursać), uskoro ćemo vidjeti još neke, a do nas još nije stigla bar trećina filmova s ovogodišnjeg festivala! Kada već strane filmove gledamo s dvije do tri godine zakašnjenja, pa i više, s domaćim filmom ne bi smjelo biti takvih problema, bar ne u velikim gradovima gdje novo lako potiskuje staro i gdje su zbog toga štete najveće. Koga da krivimo za to: producente, distributere kinematografe?

Sa zakašnjenjem nam, eto, dolazi i domaći film: PRAVO STANJE STVARI — produkcije Jadran filma, u režiji Vladana Stjepčevića, jednog od onih koji je na dokumentarnom filmu uspješno primijenio postupak novinske ankete i koji se tim poplupkom služi i u ovom (svom drugom) igranom filmu. Priča je suvremena gradska — o onim mladim ljudima i njihovim brakovima koji se na brznu sklapaju i još brže razvrgavaju, da bi se, možda, nakon jednog gorkog iskustva našli ponovo. U tu priču uklapa se s vremenom u vrijeme anketa u kojoj anketirani izlažu svoja iskustva, svoja stanovišta i — kako je to redovito s autentičnim materijalima — i ovdje taj najmanje »režirani«, najmanje »glumljeni« dio djeluje najneposrednije. Premala pohvala za jedan igrani film, premda se ne može reći da mladi režiser nije na putu jednog braženja koje bi, možda, u slijedećem filmu moglo dati vredniji rezultat. Izvrsna kamera Tomislava Pintera bila je u Puli nagrađena. (MAKEDONIJA).

BITKA ZA SEVASTOPOLJ

BITKA ZA SEVASTOPOLJ — sovjetski film nama nepoznatih autora i glumaca (kao obično) o tri teška dana Sevastopolja, kada su Hitlerove armije napadale grad. Poslije 250 dana obrane sovjetske trupe odlučile su se na povlačenje, ali ta naredba nije stigla do jednog odreda, koji je ostao da se bori do posljednjeg metka. Uobičajena sovjetska rekonstrukcija historijskog događaja, zanimljiva ukoliko se bazi- ra na autentičnim podacima. (MAKEDONIJA).

»I festival kino-amatera Hrvatske održava se nakon 36 godina organiziranog kino-amaterizma u Hrvatskoj i on samo ispravlja jedan tehnički propust u našem dosadašnjem radu, rekao je, otvarajući ovaj festival, predsjednik Kino-saveza Hrvatske Josip Vuk. Za to vrijeme naši su amateri s uspjehom sudjelovali na nizu domaćih i stranih kino-amaterskih manifestacija, a u novije vrijeme njihova se organizacija učvrstila i proširila, tako da danas na području naše republike djeluje oko 60 pionirskih ili omladinskih klubova koji snimaju godišnje oko 200 filmova.

Postoje, međutim, svi razlozi za daljnje širenje amaterskih organizacija. Prema podacima uvoznog poduzeća »Foto« iz Zagreba, samo u zadnje dvije godine prodano je kod nas više od 2500 kino-kamera za 8 i 16 milimetar-

ski film, 600 projektor 40 montažnih stolova i na tisuće metara vrpce što govori da kino-amaterizam kod nas postaje sve popularniji. Bilo bi poželjno da se svi ovi amateri izvuku iz »privatnosti« i uključe u rad postojećih klubova ili osnuju nove. Dakako, teško je očekivati jači razvoj klubova bez pomoći zajednice, jer kino-amaterizam aktivnost u kojoj je jeftin samo lični rad, dok sve ostalo često prelazi financijske mogućnosti pojedinaca. Amateri očekuju da ih se neće mimoći pri raspodjeli fondova za financiranje kulturnih djelatnosti, fondovi za unapređenje kinematografije kao i druge institucije, koje su im i dosad pružale izvjesnu pomoć. Naši amateri to zaista zaslužuju, kako je to pokazao i ovaj njihov prvi festival.

M. M.

PEHAR I FILMSKA KAMERA »VEČERNJEG LISTA« DO-DIJELJENA JE FILMU L. ZAFRANOVIĆA »PRIČA« — KINO-KLUB SPLIT. NA SLICI: KADAR IZ »PRIČE«

sa svih strana

Dramolet M. Pavlovića u izvedbi SEK-a

Na Komornoj pozornici studentskog centra večeras se održava premijera dramoleta »Bdenje« Miodraga Pavlovića. Predstavu izvodi ansambl Studentskog eksperimentalnog kazališta, kojemu je to prva premijera u novoj sezoni. M. G.

»Zadnji Adam« Stjepana Šuleka

Danas Stjepan Šulek dirigira u dvorani »Istra« praižvedbu svoje nove kantate »Zadnji Adam« koju je komponirao na stihove S. S. Kranjčevića. Kantata je pisana za bas-solo, mješoviti zbor i orkestar, a u njejoj prvo praižvedbi nastupaju Tomislav Neralić te Sim-fonijski orkestar i Zbor Radio-televizije Zagreb (zbor uvijek-bao Sando Zaninović). U ovom dijelu programa bit će izvedeni Beethovenova uvertira »Leonora III« i Paganinijev i violinski koncert u kome će se zagrebačkoj publici predstaviti poznati izraelski violonist Schmu-el Ashkenazi.

Završen Kongres likovnih pedagoga

U Rijeci je završen II kongres Saveza likovnih pedagoga Jugoslavije, na kome je predloženo da se ujednače nastavni programi i planovi likovnog odgoja u osnovnim školama za cijelu zemlju i da se likovni odgoj kao predmet

sa svih strana

uvede u sve razrede srednjih škola. Na Kongresu je naglašena potreba bržeg osposobljavanja nastavnika ove vrste koji danas u našoj zemlji nedostaju oko 3000. Također je zaključeno da se osnuje naučni institut za istraživačku djelatnost na području likovnog odgoja i da se pokrene stručni časopis o ovoj materiji.

Rezultati natječaja za domaći film

Fond za unapređenje kinematografije NR Srbije dodijelio je 120 milijuna dinara za

IZ PREDSTAVE »BDENJE« M. PAVLOVIĆA U IZVEDBI SEK-a

unapređenje kinematografije svoje republike. Od 16 filmskih projekata, koje je predložilo sedam producenata, komisija Fonda odlučila je da financira tri scenarija: »Covjek nije ptica«, D. Makavejeva, »Paprat i vatra« A. Petrovića, »Inspektor« V. Radovanovića (sve »Avala« i »Djevojku« P. Đorđevića (Kino-klub Beograd). U saopćenju Fonda se kaže, da je jedan od ciljeva ovog natječa-

ja da stimulira grupe autora koje su obećavale da će osvijetliti »zasad osredniju i stereotipnu domaću proizvodnju«.

»Boris« za JNA

U povodu Dana Jugoslovenske narodne armije danas Zagrebačka opera izvodi svečanu predstavu »Boris Godunov«, u kojoj će nastupiti niz naših prominentnih pjevača, kao i jedan gost iz inozemstva. Naslovni će ulogu pjevati Miroslav Cangalović, Rangonija Vladimir Ružđak, a Dimitrija prvak Sofijske opere Ljubomir Bodurov. U ulozi Marine na-

stojala je nekoliko interesantnih odlomaka iz romana s natječaja (poseban interes izazvao je roman »Doba igre«), ocrta-tana osnovna tematika koja prevladava u tim djelima pretežno mladih autora, pruženi odgovori na pisma čitalaca »Telegrama« koji se tuže da im je »Martinov izlazak« — dosadan, načeto je akutno pitanje o dubokom jazu koji kod nas postoji između intelektualaca i onih koji su, a na području književnosti odražuje se i time što između djela s najvišim pretenzijama i običnog fonda nema tzv. »srednje« literature, tj. one koja bi bila privlačna, čitka, a literarno ne bezvrijedna.

Članovi redakcije »Telegrama«, književnici Branko Belan, Dalibor Cvitan i Ivan Kušan učinili su sve što su mogli da taj razgovor bude što sadržajniji. Nisu samo ponavljali ono što je o natječaju za roman već pisano u »Telegramu«, nego su

napravili još kom-pletniju informaciju i analizu. Dotaknuta su pri-tome i pitanja plasmana knjige, iznesena poznata žalosna činjenica da knji-ga kod nas izlaskom iz štampe završava svoj ži-vot umjesto da ga tek za-počne, kritizirani nedosta-ci propagande, knjižar-stva i dr.

Za idući petak najav-ljen je razgovor s uredni-

kom »Praxisa« drom Da-nilom Pejovićem o temi »između misli i čina«. Posjetioce čeka topla, svježe oličena dvorana, koja bi, ako led oko Knji-ževnog petka doista kre-ne, uskoro opet mogla postati tijesna. No ako jednom i dođe do otvara-nja nove, udobnije i ve-će dvorane, trebalo bi pa-ziti da se u međuvreme-nu ne prekine kontinui-tet rada, da ta nova dvo-rana ne bi postala — pre-velika.

I na kraju — treba pozdraviti ponovno otvara-nje Književnog petka i poželjeti mu da uskoro ponovo postane najživlja zagrebačka javna tribina.

M. G.

Sto smo nova čuli? Pro-čitano je nekoliko inte-resantnih odlomaka iz ro-mana s natječaja (pose-ban interes izazvao je roman »Doba igre«), ocrta-tana osnovna tematika koja prevladava u tim djelima pretežno mladih autora, pruženi odgovori na pisma čitalaca »Telegrama« koji se tuže da im je »Martinov izlazak« — dosadan, načeto je akutno pitanje o dubokom jazu koji kod nas postoji između intelektualaca i onih koji su, a na području književnosti odražuje se i time što između djela s najvišim pretenzijama i običnog fonda nema tzv. »srednje« literature, tj. one koja bi bila privlačna, čitka, a literarno ne bezvrijedna.

Članovi redakcije »Telegrama«, književnici Branko Belan, Dalibor Cvitan i Ivan Kušan učinili su sve što su mogli da taj razgovor bude što sadržajniji. Nisu samo ponavljali ono što je o natječaju za roman već pisano u »Telegramu«, nego su

napravili još kom-pletniju informaciju i analizu. Dotaknuta su pri-tome i pitanja plasmana knjige, iznesena poznata žalosna činjenica da knji-ga kod nas izlaskom iz štampe završava svoj ži-vot umjesto da ga tek za-počne, kritizirani nedosta-ci propagande, knjižar-stva i dr.

Za idući petak najav-ljen je razgovor s uredni-

DALIBOR CVITAN, BRANKO BELAN I IVAN KUŠAN NA KNJIŽEVNOM PETKU

Opet Književni petak

Razgovor o »Telegramovu« natječaju za kratki roman — Uskoro dr Danilo Pejović o temi »Od misli do čina«

Najblaže rečeno — za svoj prvi sastanak poslije tako duge pauze Književni petak mogao je odabrati i zanimljiviju temu no što je »Telegramov« natječaj za kratki roman. Ne može se, doduše, reći da i ta tema nije vrijedna najveće pažnje, no o njoj smo, i to već podavno, gotovo sve mogli pročitati u »Telegramu«.

I tako je obnovljeni petak imao prilično bljedunjav početak. A posjet — dosta skroman.

Sto smo nova čuli? Pro-čitano je nekoliko inte-resantnih odlomaka iz ro-mana s natječaja (pose-ban interes izazvao je roman »Doba igre«), ocrta-tana osnovna tematika koja prevladava u tim djelima pretežno mladih autora, pruženi odgovori na pisma čitalaca »Telegrama« koji se tuže da im je »Martinov izlazak« — dosadan, načeto je akutno pitanje o dubokom jazu koji kod nas postoji između intelektualaca i onih koji su, a na području književnosti odražuje se i time što između djela s najvišim pretenzijama i običnog fonda nema tzv. »srednje« literature, tj. one koja bi bila privlačna, čitka, a literarno ne bezvrijedna.

Članovi redakcije »Telegrama«, književnici Branko Belan, Dalibor Cvitan i Ivan Kušan učinili su sve što su mogli da taj razgovor bude što sadržajniji. Nisu samo ponavljali ono što je o natječaju za roman već pisano u »Telegramu«, nego su

Likovni život

ERVIN HOTKO: KOLAŽI

Kad je Ervin Hotko prije godinu dana, odmah po-slije završene akademije, nastupio sa svojim drugo-vima u salonu ULUH, kao karakteristiku njihove izlo-žbe zabilježili smo svježinu i polet radoznalog istra-živanja, ali isto tako skromnost i nepretencioznost izla-gača. Premda izložba nije bila poseban događaj, po spo-menulim osobinama ostala nam je u sjećanju. Razum-ljivo je stoga što je sadašnji samostalni nastup Ervina Hotka pobudio zanimanje.

Radovi Hotka nisu slike. Oni nisu ni skulpture a ni grafike.

U kolažima Hotko se koristi reprodukcijama poznatih dje-la i autora — Botticellia, Cra-nacha i drugih, zatim isječi-ma iz ilustriranih časopisa, reklama, plakata i dr., koje slaže u bizarnim kompozicij-ma. Tako se iznad lirike i idealizirane Botticellijeve Vene-re prijeteljom težinom nano-si fotos automobilske gume, pored jednog od aktiva Luca-sa Cranacha stoji maneken koji reklamiraju rublje, dok se u kompoziciji »Ubrzano gi-banje« Eiffelov toranj ruši na jednu ljudsku glavu. U svim tim kombinacijama javlja se i intervencija kista ili pera, ali ona je tako minimalna da ima samo »dopunsku« ulogu. Tako gledajući ove kompozicije ne možemo se oteti dojmu da je Hotko za račun kombiniranja praktički prestao da slika, pa unatoč tome što je poneka od tih njegovih kompozicija zani-mljiva, ponekad čak »čitljiva« ovaj njegov nastup ne može da nas oduševi. Zašto? Prvo zato što u postupku Hotko ni-je donio ništa nova i nepo-znata, što bi moglo da oprav-da njegov sadašnji odnos prema stikanju. (Kombinacijom fotosa i reprodukcija koristilo se više slikara prije njega kod nas i u inozemstvu, ali su to uglavnom angažirani autori koji su, za razliku od Hotka, imali nešto da nam kažu.) Za-tim, pribjegavanje razvikanj metodi koju nam demonstrira u »Izgubljenom vremen«, mo-mentano »modernoj« u senza-cionalistički raspoloženom svi-jetu, ne može nipošto da ozna-čava put kojim treba da se kreće mladi autor.

Neobjavljeno pristupanje li-kovnoj umjetnosti ilustrira i autoreklamama vlastitom foto-grafijom u naravnoj veličini, koja nas dočekuje na ulazu, a da i ne govorimo o plakatu koji nas obavještava na — en-gleskom jeziku! S. CVETKOVA

Radovi Hotka nisu slike. Oni nisu ni skulpture a ni grafike.

U kolažima Hotko se koristi reprodukcijama poznatih dje-la i autora — Botticellia, Cra-nacha i drugih, zatim isječi-ma iz ilustriranih časopisa, reklama, plakata i dr., koje slaže u bizarnim kompozicij-ma. Tako se iznad lirike i idealizirane Botticellijeve Vene-re prijeteljom težinom nano-si fotos automobilske gume, pored jednog od aktiva Luca-sa Cranacha stoji maneken koji reklamiraju rublje, dok se u kompoziciji »Ubrzano gi-banje« Eiffelov toranj ruši na jednu ljudsku glavu. U svim tim kombinacijama javlja se i intervencija kista ili pera, ali ona je tako minimalna da ima samo »dopunsku« ulogu. Tako gledajući ove kompozicije ne možemo se oteti dojmu da je Hotko za račun kombiniranja praktički prestao da slika, pa unatoč tome što je poneka od tih njegovih kompozicija zani-mljiva, ponekad čak »čitljiva« ovaj njegov nastup ne može da nas oduševi. Zašto? Prvo zato što u postupku Hotko ni-je donio ništa nova i nepo-znata, što bi moglo da oprav-da njegov sadašnji odnos prema stikanju. (Kombinacijom fotosa i reprodukcija koristilo se više slikara prije njega kod nas i u inozemstvu, ali su to uglavnom angažirani autori koji su, za razliku od Hotka, imali nešto da nam kažu.) Za-tim, pribjegavanje razvikanj metodi koju nam demonstrira u »Izgubljenom vremen«, mo-mentano »modernoj« u senza-cionalistički raspoloženom svi-jetu, ne može nipošto da ozna-čava put kojim treba da se kreće mladi autor.

Neobjavljeno pristupanje li-kovnoj umjetnosti ilustrira i autoreklamama vlastitom foto-grafijom u naravnoj veličini, koja nas dočekuje na ulazu, a da i ne govorimo o plakatu koji nas obavještava na — en-gleskom jeziku! S. CVETKOVA

Radovi Hotka nisu slike. Oni nisu ni skulpture a ni grafike.

U kolažima Hotko se koristi reprodukcijama poznatih dje-la i autora — Botticellia, Cra-nacha i drugih, zatim isječi-ma iz ilustriranih časopisa, reklama, plakata i dr., koje slaže u bizarnim kompozicij-ma. Tako se iznad lirike i idealizirane Botticellijeve Vene-re prijeteljom težinom nano-si fotos automobilske gume, pored jednog od aktiva Luca-sa Cranacha stoji maneken koji reklamiraju rublje, dok se u kompoziciji »Ubrzano gi-banje« Eiffelov toranj ruši na jednu ljudsku glavu. U svim tim kombinacijama javlja se i intervencija kista ili pera, ali ona je tako minimalna da ima samo »dopunsku« ulogu. Tako gledajući ove kompozicije ne možemo se oteti dojmu da je Hotko za račun kombiniranja praktički prestao da slika, pa unatoč tome što je poneka od tih njegovih kompozicija zani-mljiva, ponekad čak »čitljiva« ovaj njegov nastup ne može da nas oduševi. Zašto? Prvo zato što u postupku Hotko ni-je donio ništa nova i nepo-znata, što bi moglo da oprav-da njegov sadašnji odnos prema stikanju. (Kombinacijom fotosa i reprodukcija koristilo se više slikara prije njega kod nas i u inozemstvu, ali su to uglavnom angažirani autori koji su, za razliku od Hotka, imali nešto da nam kažu.) Za-tim, pribjegavanje razvikanj metodi koju nam demonstrira u »Izgubljenom vremen«, mo-mentano »modernoj« u senza-cionalistički raspoloženom svi-jetu, ne može nipošto da ozna-čava put kojim treba da se kreće mladi autor.

Neobjavljeno pristupanje li-kovnoj umjetnosti ilustrira i autoreklamama vlastitom foto-grafijom u naravnoj veličini, koja nas dočekuje na ulazu, a da i ne govorimo o plakatu koji nas obavještava na — en-gleskom jeziku! S. CVETKOVA

Radovi Hotka nisu slike. Oni nisu ni skulpture a ni grafike.

ZAGREBAČKA KRONIKA

od 0-24 sata

POKUŠAJ UBOJSTVA
NA PROSLAVI
RODENDANA

Sinoć oko 23 sata na proslavi rodendana u stanu na Trgu žrtava fašizma broj 11 izvršen je dvostruki pokušaj ubojstva. U jednom trenutku pripići Mustafa Topalović izvadio je pištolj i iznenada opalio četiri metka u svoju priljeznicu Desanku Galić i Zinu Dedić. Dva metka pogodila su Desanku Galić u trbušnu šupljinu i desnu ruku, a jedan metak Zinu Dedić u desnu ruku. Obje ozlijeđene žene prevezene su u bolnicu gdje su zadržane na liječenju.

Mustafa Topalović lišen je slobode.

Motorist stradao u
sudaru s biciklom

U Aleji Borisa Kidriča sudarili su se jutros vozač bicikla i motor. Vozač motora Zdravko Brkić dobio je teže ozljede po glavi tako da je morao biti prevezen u bolnicu »Dr Ozren Novosel«.

PRELAZEĆI KOLNIK dospjela je sinoć u 22 sata 24-godišnja Ljubica Kozar, radnica poduzeća »Servis« u Gajevoj 7, u lići ispred broja 116 pod tramvaj. Dobila je prijelom lijeve ruke i ozljede po glavi. Zadržana je u bolnici na liječenju.

Kad se u benzin lije
kipuća voda

Do kako teških posljedica može dovesti lakomislenost, dokazuje događaj do kog je došlo jučer u 11.40 sati u Jurjavesi, odvojku Bukovačke ceste. U namjeri da nešto opere Katica Bobić, radnica »Kontakta«, stara četrdeset godina, ulila je u posudu s benzinom kipuću vodu. Došlo je do eksplozije, pa je Katica opekla lice i obje ruke. U teškom stanju prevezena je u bolnicu »Dr Ozren Novosel«.

PAO S KROVA

Popravljaajući jučer oko 10 sati krov u Podgorskoj ulici 1 pao je s krova Stjepan Jagić, krovopokrivač sa stanom u Dobrojskoj ulici 24, i dobio teške ozljede. Kolima Stanice za hitnu pomoć prevezen je u dežurnu bolnicu.

Teška nesreća
na Mihaljevcu

Na Mihaljevcu pao je sinoć u 18 sati s tramvaja petnaestogodišnji mladić, čije ime nije ustanovljeno, jer je mladić bio bez svijesti. Pošto je doveden u bolnicu podvrgnut je odmah operaciji; amputirana mu je noga.

Stradala
u tučnjavi

U svadi do koje je došlo jučer u Goričama 12 kod Remeta 34-godišnja Barica Novak dobila je udarac opekotom u glavu. Unesrećena je u nesvijesti prevezena u bolnicu.

Naselje Trokuti
dobilo rasvjetu

Stanovnici naselja Trokuti preksinoć su po prvi puta došli kući po osvijetljenim ulicama. To naselje sa šesnaest ulica tek je sada dobilo javnu rasvjetu. Stanovnici naselja sami su izveli grube radove, a pored toga prikupili i 700.000 dinara. Preostalih 1.200.000 dinara dala je općina Remetinec. Još prije šest godina stanovnici Trokuta odrekli su se dijela svojih dvorišta kako bi se mogle proširiti ulice i napraviti mjesto za uvođenje javne rasvjete (až).

Naden mrtav u
krevetu

Kad se žena 40-godišnjeg Milana Bobića vratila sinoć s puta svojoj kući u Sankovoj ulici 27 našla je vrata zatvorena, dok je svjetlo u stanu gorjelo. Kroz prozor je vidjela da joj muž leži na krevetu. Na njeno pozivanje nije se javljao i ona je obavijestila Stanicu narodne milicije čiji su organi provalili u stan i Bobića našli mrtvog u lokvi krvi. Ni liječnik Stanice za hitnu pomoć, koji je u međuvremenu stigao, nije mogao objasniti odakle toliko krvi, jer se nakon pomnijeg pretraživanja kod mrtvog našla tek neznatna ranica kao od reza na stopalu. Bobić je prevezen u Zavod za sudsku medicinu, a istraga je u toku.

GLAVNO: NO VAC

Na početku školske godine mnogi roditelji čija djeca odlaze od kuće ostaju zabrinuti, jer otići iz roditeljskog doma nije mala stvar, a naći mjesto u domu kad stignu u grad još je teže. A takvih učenika, koji nakon završene osnovne škole odlaze u škole drugog stupnja, sve je više. Tačnije, oko 13.000 učenika nema u mjestu gdje je završile osnovnu školu mogućnosti nastavka školovanja. Poneki od njih i ne nastavljaju školovanje, ali ipak većina se upisuje u razne stručne škole, danas pretrpane učenicima.

Dačke domove osnivali smo nakon oslobođenja, kada su oni bili dom djeci palih boraca, a danas kad su mnoge generacije te djece odrasle, u domovima se nalaze uglavnom djeca iz manjih mjesta.

ZAŠTO IMA SVE
MANJE DOMOVA?

Godine 1951. na teritoriju cijele Hrvatske bilo je 345 domova sa 40.375 učenika. Krajem te godine domovi su proglašeni ustanovama sa samostalnim financiranjem. Sada, krajem 1964. godine, u cijeloj republici ima samo 93 doma sa 12.000 učenika. Od prošle na ovu godinu zatvoreno je 18 domova, iako je pritisak na škole drugog stupnja mnogo veći nego prije desetak godina kada je bilo mnogo više domova.

Zašto dolazi do zatvaranja domova — ustanova koje učenicima treba da pomognu u pohađanju škole i osiguraju im što bolje uvjete za odgoj i obrazovanje. Mnogi domovi bili su smješteni (a i danas su u starim neprikladnim zgradama osnovnog konfora. Za održavanje tih zgrada bilo je potrebno mnogo sredstava jer su kuće bile ruševne. I danas je 70 posto domova smješteno u neprikladnim zgradama. Najjednostavnije je rješenje bi-

lo zatvoriti domove i reći — sagradit ćemo nove. Ali — novi su domovi prava rijetkost. I još dugo neće po kapacitetima zamijeniti stare, zatvorene. Osim toga, mnogi učenici nisu mogli plaćati visoke opskrbinine za domove, pa su odlazili stanovati u privatne sobe. Statistika pokazuje da se u domovima nalazi 88% učenika stručnih škola, 9 posto gimnazijalaca i 3 posto učenika ostalih škola. Cinjenicu da su u domovima smještena djeca siromašnih roditelja dokazuje ovaj podatak: u domovima se trenutno nalazi 29 posto djece seljaka, 31. posto radnika 19 posto službenika, 8 posto djece penzionera, 3 posto ostalih. Osim toga, u domovima živi i 2000, odnosno 16 posto učenika bez roditelja. Samo 3172 učenika smještena u domovima imaju stipendije. Svim ostalim opskrbninu plaćaju roditelji.

DOMOVI —
BRIGA OPĆINA?

Cijene opskrbinine u domovima različite su i kreću se od 14 do 18 tisuća dinara. Upravo novac i financiranje izazivaju burne diskusije kada se govori o stanju u dačkim domovima.

Na osnivačkoj skupštini Udruženja dačkih domova SR Hrvatske govorilo se i o tome tko će se ubuduće brinuti o domovima koji su

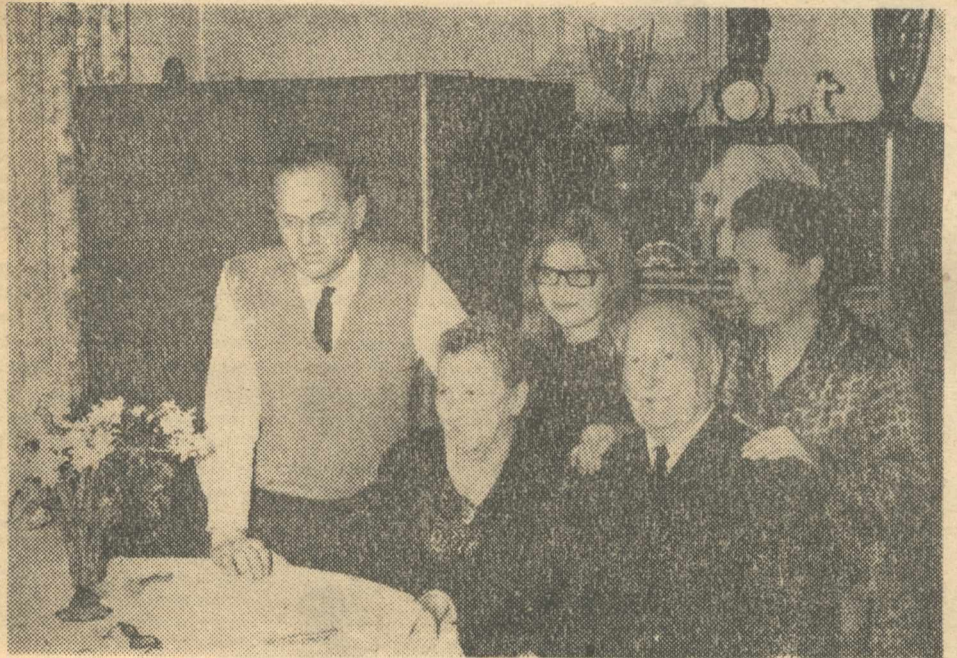
storijama, ili u onima gdje se hrane. Upravo osnovano udruženje svih dačkih domova u Hrvatskoj imaće zaadatak da se brine o boljim uvjetima u domovima, o izradi statuta za domove, o materijalnom poslovanju, i o omladinskom samoupravljanju u domovima. Ono će nastojati da se općine na čijim se područjima nalaze pojedini domovi brinu za njih više i konkretnije, nego dosad. Predloženo je da se osnuje sekcija za stručno osposobljavanje odgojnih kadrova u domovima.

T. INDIK

NOVOOSNOVANO
UDRUŽENJE
DAČKIH DOMOVA
SR HRVATSKE
NASTOJAT ĆE DA
SE POBOLJŠAJU
UVJETI ZA ŽIVOT
I RAD
PITOMACA

● Povećati opskrbninu ili sniziti standard u domovima ● Prošle godine zatvoreno 18 domova

ATRAKTIVNI DOČEK NOVE GODINE POVODOM
40-GODIŠNJICE »ESPLANADE«

VESELO
I UDOBNO

Početkom slijedeće godine navršava se četrdeset godina od osnivanja poznatog hotela »Esplanade« u Zagrebu i godišnjica stupanja ovog najljepšeg zagrebačkog hotela u međunarodno udruženje — »Intercontinental«. Upravo zato, rekli su nam u hotelu, doček Nove godine bit će naročito atraktivan i bogat, priredit će se u svim prostorijama hotela.

Tko se odluči na proslavu Nove godine u »Esplanadi-Intercontinental« može birati u kojoj od sedam prostorija želi imati svoj stol: u Smeragdnj dvorani, Rubin-restoranu, Taverni rustici, Zlatni salonima ili u baru Zlatni lavovi. Cijene su određene prema prostorijama.

Svaka će biti drugačije dekorirana i imati svečanu atmosferu. Cijena večere u Zlatnim salonima i Taverni bit će 4000 dinara, u Rubin-restoranu 4500 dinara, u Smeragdnjoj dvorani 5000, a obavezna konzumacija u baru Zlatni lavovi je 3500 dinara, kao i ulaznica 1500 dinara.

Svečanom »štimungu« na ispraćaju Stare i dočeku Nove godine pridonijet će veliki plesni orkestar pod ravnanjem Zlatka Černjula, poznati pjevači zabavne muzike i internacionalni artistski program.

Interes Zagrepčana za doček Nove godine u »Esplanadi-Intercontinental« je velik. Mnogi još nisu razgledali hotel nakon velikih adaptacija, pa im se pruža ta prilika. Već sada, rekli su nam šefovi sala koji primaju predbilježbe moramo paziti da svi prijavljeni gosti dobiju mjesta koja žele.

T. I.

„ZLATNI PIR“
U HAULIKOVOJ

Jučer smo posjetili u Haulikovoj ulici 3 braćni par Matilda i Emilia Janovski koji danas slave »zlatni pir« — 50-godišnjicu braka. Poslije nedavne poplave, koja ih je zadesila u njihovu stanu u Plitvičkoj ulici, smjestili su se kod svoje djece i unučadi.

Suprug Emil, željeznički penzioner, rođen je 1885. godine u Daruvaru, a njegova supruga deset godina kasnije u Budimpešti. Upoznali su se prije mnogo godina u mađarskom glavnom gradu na dobrotvornoj zabavi. U dugogodišnjem sretnom braku, sklopljenom 1914. godine, rodilo se dvoje djece.

Unatoč godinama osjećaju se mladenački i vjeruju da će još dugo poživjeti, što im i mi želimo.

B. K.

gradski reporter

Puhne kako mu »puhne«

Za svoga života već sam svašta vidio: i tele s dvije glave, i kokoš sa četiri noge, i... na primjer, nedavno sam vidio kita koji je težak kao 1000 ljudi.

I bio sam — impresioniran.

Ali ono što sam vidio jučer — ošamutilo me. Vidio sam čovjeka s pištaljkom koji u nj puše kad se sjeti. Kako mu »puhne« on — puha. Pa kako puha uzmiruje duhove navijačke. I, ne trepće. On svedjeda — puše.

Sudac utakmice dr Gugić nikako da se — opeče. Da se opeče, pa da onda i na hladno puše koliko hoće!

Evolucija

Još samo malo i evo — trinaeste plaće.
A onda još samo malo i evo — Nove godine.
A onda još samo malkice i evo — kase uzajamne pomoći.

Večernji list

U SRIJEDU IMA

- veći broj stranica
- povećanu nakladu
- poseban prilog malih oglasa

Na male oglase u srijedu 10 POSTO POPUSTA

Oglašavajte u »Večernjem listu« u srijedu, jer onda vaš oglas izlazi u većem broju primjeraka

Veliki oglasi za »Večernji list« od srijede primaju se do utorka do 12.30, a mali oglasi do 19 sati na šalteru, Masarykova 28.

VIŠE MLADIH SLUŽBENIKA

za stalni radni odnos potrebno je Izdavačkom poduzeću »SVJETLOST«, Sarajevo, Predstavništvo Zagreb, Ul. socijalističke revolucije 64, telefon 412-514,

za terenske poslove od 1. I 1965. godine.

U obzir dolaze i početnici, prvenstveno ekonomisti, pravnici i slično i kandidati s osobnim vozilom.

3089

U GRADNJI A RASPRODANO

Premda na tržištu postoji veliki interes, Tvornica hrane kasni nekoliko mjeseci

Tvornicu hrane PIK »Sljemek« trebalo je završiti i pustiti u pogon u ožujku ili travnju iduće godine. No, u predviđenom roku ta tvornica neće biti dovršena. — S puštanjem u pogon kasnit ćemo najmanje tri do četiri mjeseca, — rekao nam je inž. Josip Tomaš, direktor spomenute tvornice u izgradnji. — Za montažu nema najpotrebnijeg materijala. Zbog toga nismo mogli potpuno dovršiti ni veliku halu, dužine 110 metara, jer nismo dobili željezne okvire. Načinjen je posve drugi projekt i stavljani su drveni okviri za prozore. Ima i drugih teškoća.

Jesu li stigli svi uređaji za novu tvornicu?

— Najveći dio postrojenja naručen je iz Belgije, a izrađen po nacrtima naših stručnjaka. Ta oprema je već stigla. Ali postrojenja domaćih proizvođača kasne.

Čuli smo da postoji veliko zanimanje za proizvode vaše tvornice?

— Tolika je već potražnja za toplim obrocima da se već pomalo plašimo da nam kapačitelji neće biti dovoljni. Za osam sati proizvodit ćemo

100.000 obroka, ali je predviđeno da radimo u dvije smjene. Glavna proizvodna hala je predviđena za još jednu tvornicu. Projekt je već u radu.

Sva buduća proizvodnja je tako reći već gotovo rasprodana, jer svakodnevno dobivamo narudžbe i upite o početku proizvodnje. Zbog toga smo otvorili jedan manji pogon za pripremanje toplih obroka u Sesvetama. Taj pogon svakodnevno pripremi 800 do 1000 kilograma raznih vrsta jela koja se mogu dobiti u nekim našim restoranima u Zagrebu i drugim mjestima. Snabdijevamo i neke restorane u poduzećima.

U tvornici će raditi školsko-osoblje?

— Početkom siječnja u zajednici s Gradskim zavodom za zapošljavanje i Općinskim odborom Peščenica primit ćemo nekoliko stotina novih radnika za različite poslove. Svi radnici pohađat će tečajeve i nakon toga polagati ispite.

Što nam možete reći o sanitarno-higijenskim uvjetima u budućoj tvornici?

— Sanitarno-higijenske uvjete kontrolirat će stručnjaci Republičkog zavoda za zaštitu zdravlja koje smo zamolili za suradnju. Ilustracije radi još i ovo: svi radnici prije ulaska na posao proći će kroz tunelske pralice tako da u proizvodne pogone ulaze u kompletnoj opremi za rad. Time je zagarantirana zaista maksimalna higijena.

T. K.

Rasprodaja muških košulja

Trgovačko poduzeće »Robni magazin« otvorilo je na Kvaternikovu ulazu u Zagrebu posebnu tezgu za prigodnu rasprodaju muških košulja prve klase uz sniženu cijenu od 30—40 posto. Košulje su proizvod tvornice »Mura«, a izrađene iz popelina. Nabavljena je velika količina i oijene su 1300—2100 dinara. Potražnja je već prvog dana bila velika.

P. C.

Nije bilješka

Požar, aparati itd.

Neki dan putovao sam rano ujutro za Maribor s Autobusnog kolodvora. Pospani ljudi, bez uobičajene gužve, u prohladno zimsko jutro — ništa neobično.

Ali, iznenada buknuo je na karoseriji jednog tek pridošlog autobusa — plamen. Izbio je požar na instalacijama za grijanje. Nije bilo nimalo ugodno: niz autobusa nalazilo se u blizini, požar se mogao prenijeti i na njih.

Osoblje je najprije dohvatilo priručni aparat za gašenje. Ali on nije bio ispravan. Nastala je pometnja, dovikivanje, a pritrčalo je i osoblje drugih autobusa. Neki su donijeli aparate za gašenje, ali je većina, kao i onaj iz autobusa kojim sam putovao za Maribor, bili neispravni.

Na jedvite jade požar je s nekim ispravnim aparatom ipak ugašen. Ubrzo su stigli i vatrogasci, ali za njih nije bilo posla.

I to je sve: a da je požar bio većih razmjera?

Postavio bih pitanje: zar je moguće da se oni koji se brinu o aparatima za gašenje u autobusima, gdje svakog časa prijete opasnost, mogu tako nemarno odnositi i ne voditi računa da li su u stanju kako bi se s njima uvijek mogli pravovremeno i korisno poslužiti?

Trebalo bi da i kontrola, nadležne inspekcije, provjeri zašto je to u tako zabrinjavajućem nemaru.

B. D.

Vjesnik u srijedu

U broju od 23. XII donosi:

• VARIJANTE OKO K-15

naslov je članka o ukidanju povlastice za godišnje odmoro

• NENAIVNO U NAIVNOM SLIKARSTVU

Tko se krio iza tobožnjeg neukog i siromašnog seljaka—slikara Ilije Rositija — Sedam godina trajala jedna rijetka mistifikacija

• REPORTER NA LICU MJESTA OPISUJE:

SKOK S TREĆEG KATA
SABLASNI KAMION

• IZ KULOARA

Engleski povjesničar Trevor-Roper obara zaključke Warrenove komisije o ubistvu predsjednika Kennedyja

• Kako stoje stvari u srednjanju priika u našeg nogometa, opisujemo u članku:

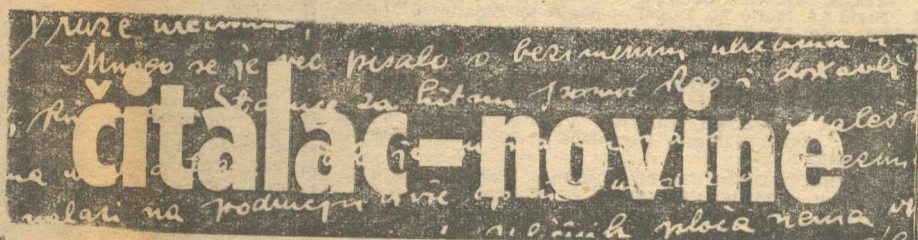
POVUCI — POTEGNI

• KONDOTIJERI XX STOLJEĆA

Tko sačinjava vojsku plaćenika koja hara i pali po Kengu

• Prve informacije o festivalu zabavne muzike ZAGREB 65

NE ZABORAVITE NAJNOVIJI BROJ

ponovo

»20 dinara nije mnogo« - ali...

Druže uredniče,

Pažljivo smo u vašem cijenjenom listu pročitali članak novinara B. Dordevića »20 dinara nije mnogo«... Nakon toga dobili smo i pismo stanovnika Knežije i Kalinovice, pa se izjavljamo što nismo mogli odmah odgovoriti, jer je prijedlog kao hvaljevrijedan, dobromanjeran razmatrao upravni odbor našeg poduzeća.

Zao nam je, što objektivni razlozi ne dozvoljavaju, da se »na svim ulaznicama za kinematografije i priredbe u Zagrebu, uvede za jedan period od kraja eszzone neznatno »poskupljenje« za pravo dodatka za nastradale u iznosu od 20 dinara.

Razlozi su sljedeći: — Doprinos i samodoprinos pod posebnim zakonskim uvjetima za uvođenje i obračun isključiva je nadležnost organa uprave.

— »poskupljenje« kao takvo također se podvrgava pravovrijeku zakonskih propisa, pa bi obaveznim ulaskom u bruto promet poduzeća, kada se namire sve obaveze prema vani, od 20 dinara ostalo cca 7 dinara. Postavlja se pitanje — da li ima smisla, da svi građani kao posjetioči daju za nastradale 20 dinara, a za određenu namjenu ostane 7 dinara.

Osim ovih zakonskih i finansijskih razloga kao pojma »više sile, koja bi se i u slučaju želje za realizacijom prijedloga morale ukloniti, mi smo razmotrili i druge, možda važnije, razloge.

nije nego

NISU NI MLADI ISKLUČIVI KRIVCI

Druže uredniče, Molim vas da ovo objavite kao kritiku na napis u rubrici »Čitalac-novine« od 18. XII 1964. Drug St. Lovrić iznosi neke pojave kod nas mladih, koje su svakako za osudu. Budući da sam i ja dio te generacije, osjećam potrebu da i ja kažem koju. Primijetila sam, kao prvo, iz vlastite prakse da se neke osobe nakon što ustanem nađu uvrijeđene, jer se još smatraju mladima, pa su me time dovodile u vrlo neugodan položaj. Kao drugo, primijetila sam da ima starijih »dama« koje se namjerno naslone na mladog čovjeka i prijekornim pogledima ili neukusnim primjedbama potiču dobitnog da se dignu. Suprotno tome bila sam svjedok u autobusu kada je mladoj ženi pozlilo i ni jedan putnik nije našao za shodno da ustane, čak ni na intervenciju konduktera, koji je na kraju putnici ustupio svoje mjesto. Također ima majli, koje dijete posjednu na sjedalicu, iako starije osobe stoje. Što također ne djeluje pozitivno na to dijete, a niti na druge mlade putnike. Prema tome zaključujem da bi i odgoju odraslih trebalo obratiti pažnju i to prvenstveno njima, jer, na kraju, mi mladi ipak učimo od njih.

Uz drugarski pozdrav
L. LATINOVIĆ, Zagreb, Bijenička 53

Princip pomoći i prikupljanja sredstava za naše nastradale građane je dobrovoljan. Na osnovu ličnog i kolektivnog uvjereja, savjesti i solidarnosti radni ljudi, kolektivi, građani našeg i ostalih gradova daju svoje prijedloge Fondu. Naš grad i naši poplavljeni građani zahvaljuju i poštuju pomoć bez obzira kakva je i kolika, jer je zasnovana na principu — svaako prema osjećaju i prema mogućnostima.

U ovom se pogledu slažemo s primjedbama stanovnika Knežije i Kalinovice, koji su nam pisali, jer bi pored ostalih njihovih opravdanih razloga protiv prijedloga došlo i do situacije, kako oni kažu, »poplavljeni bi kao i ostali davali pomoć poplavljenim« ili ne bi mogli ići u kino.

Građani i radni ljudi našeg grada i dalje samoinicijativno daju pomoć. Uvođenjem 20 dinara po ulaznici došli bi u situaciju da osim onog što su maksimalno dali, još i daju svaikom prilikom kada kupuju karte za kino.

S izvinjenjem koristim priliku da saopćimo, da je naše poduzeće dalo tri milijuna dinara i da je provelo potpunu brigu o svojim poplavljenim radnicima. Također će u Fond biti još uplaćeno oko tri milijuna dinara, koje »Kinoteka« iz Beograda preko nas uplaćuje Fondu.

Za poduzeće »Kinematografije«, direktor
CRNOVRŠANIN
Smajo

zašto

Gdje ste, komunalci

Druže uredniče

Već dva dana prostrao otvor kanalizacije na Sutjeskim stepenicama kojima svakodnevno prolazi više stotina ljudi, nije pokriven. Ne samo noću, nego i danju on predstavlja veliku opasnost za prolaznike. Ako komunalni organi općine Crnomerec nisu na vrijeme zatražili da se raniji metalni poklopac izmijeni, mogli bi sada biti nešto brži, pa otклонiti brzim popravkom opasnost.

Osim toga, ne bi bilo zgora kada bi u svoje planove za iduću godinu unijeli i popravljivanje Hercegovačke ulice. Teški kamioni koji su mjesecima prolazili ovom ulicom pretvorili su kolnik gotovo u razrovanu ledinu. Bilo je i nesretnih slučajeva zbog dubokih jaraka na cestu. Smatram, da bi, čim to dozvoli vrijeme, trebalo pristupiti popravcima.

N. L. Zagreb

OSJEČKE STAMBENE BRIGE

Ni za 20 godina

Slabe perspektive za rješenje stambenog problema — Jedino Bjelovar u Hrvatskoj ima lošiji stambeni standard

OSIJEK, 21. prosinca — U Osijeku je od 1945. do danas izgrađeno više od pet tisuća novih stanova. U tom vremenu, međutim, broj stanovnika se gotovo udvostručio, pa ti novi stanovi nisu mogli riješiti stambeni problem. Računa se da danas 28 posto Osječana živi pod nepovoljnim stambenim uvjetima.

Kako riješiti problem stanova i u kojem roku. To pitanje često se spominje, kada se govori o koncepcijama dugoročnog planiranja stambene izgradnje u Osijeku.

Tvrđi se da će Osijek do 1970. imati 17.000 stanovnika, ili 4800 novih obitelji, za koje treba osigurati upravo toliko stanova. Osim toga, isto-vremeno trebalo bi da se riješe i «stari problemi», jer 78 posto stanova u Osijeku nema kupaonica, vodovoda nema 44 posto, a bez kanalizacije je 42 posto stanova. Priličan broj osječkih domaćinstava nema ni električne energije. Od kotarskih centara u Hrvatskoj samo Bjelovar ima nešto lošiji stambeni standard od Osijeka.

U narednih nekoliko godina trebalo bi godišnje graditi 1400 stanova za nove stanovnike i 250 za one koji već žive u Osijeku, ali u lošim stanovima. Kako sve to iziskuje velika materijalna

sredstva, pretpostavlja se da stambeni problem u Osijeku neće biti riješen još za dvadeset godina.

S. H.

NIČU ZGRADE, ALI I — PROBLEMI

O JEDNOJ ŠETNJI KRAPINOM KOJA JE, SLUČAJNO, ISPALA — SMIJEŠNA

„DINAR BU S NEBA PAL”

KRAPINA, 21. prosinca — Doći u Krapinu, znači: prisjetiti se stare legende o Čehu, Lehu i Mehu i obavezno posjetiti spilju u kojoj su iskopane kosti pračovjeka — homo krapinensis.

Ozbiljan će povjesničar naći i zapis Zagoraca Ratkaja iz 1452. godine: «Stolicom Zagorja bio je grad i varoš Krapina, nekada rodno mjesto moguće u kraljevstvu braće Čeha i Leha. Kako ima riječko kada slope među brćom, to se i ta braća zavadiše, te ostaviše svoju djedovinu da si potraže drugu postojbinu.»

Ali, naša šetnja Krapinom ne ide za tim da bude ozbiljna. To je šetnja, koja kroz vesele retke želi istaknuti živ duh Zagorja, njegovu dobrodušnost, jasno, onda, kada se ne radi o — pravdašenju.

Pa kako je danas sa sloganom u Krapini?

U sudu registrirano je preko 1200 tužbi, a među njima velik broj samo zbog toga, jer je jedan drugome »rekkel»:

— Kilavec — ili nešto slično.

Sva je sreća da je administracija u Krapini veoma efikasna, pa takvi a i mnogo važniji sporovi budu brzo riješeni. Naime, sve to ode u — ladicu!

Ako pitate čega u Krapini ima puno, onda je jedini pravilan odgovor ovaj:

U Krapini ima puno gostionica i prodavaonica cipela.

A prodavaonica mlijeka? Zapravo, nema ih. A i čemu u Krapini prodavaonice mlijeka, kada je Krapinčane iskustvo naučilo da se to ne isplati. Jednom (prije dvije godine) pokušalo se s mliječnim restoranom i evo kako je to izgledalo:

— Molim litru mlijeka.

— Nema.
— Molim jogurt.
— Nema.
— Molim vrhnja.
— Nema.
— Pa što imate?
— Rum.

I tako do danas: mlijeka nema, a o tome kako treba otvoriti restoran društvene prehrane već se diskutira — pet godina. I, možda, zbog te jubilarne brojke Krapinčani imaju jednu kartašku igru imaju jednu pasiju: kartašku igru belot. Do kasno u noć, u hotelu se najavljuju i herc, i tref, i pik, pa zbog toga imamo »pik» da na ovom mjestu otvoreno kažemo kako neki rukovodioci noću kartaju, a danju — drijemaju.

Drijema i — opismenjavanje. Evo podatka: na području Krapine zaposleno je 3500 ljudi bez završene osnovne škole, a popodnevnice i večernje kurseve opismenjavanja polazilo je samo 7 dobrovoljaca. I još kažu — »To je previše.»

E, šta je previše, previše je!

A kako je u Krapini s turizmom?

Može se, na primjer, vidjeti rodna kuća Ljudevita Gaja. A u kući: Savez boraca,

Crveni križ i Udruženje penzionera. Ormar Ljudevita Gaja je u Zagrebu na Pravnom fakultetu i bit će vraćen Krapini tek kada Krapinčani Pravnom fakultetu kupe novi ormar.

Pa dalje: u ormariću Turističkog društva umjesto turističkih obavijesti piše: »Tečaj za krojenje i šivanje».

Ne smijemo zaboraviti i nogometni klub »Zagorac». On je znamenit i po tome što se oba trenera lijepo slažu. Jedan veli — ovak, drugi, pak — onak. I sve ispadne — naopak.

I na kraju jedan filmski podatak: od filma »Divlje jagode» ubran je prihod — 9000 dinara, a od filma »Krvavi kapetan» — 155.000 dinara.

Zaključujući ovu šetnju rekao bih: igrajte dečki — belot, mlijeko će na raskopanom asfaltu rasti, turizam će se sam pojaviti, krvavi kapetan bu jagode bral.

A dinar?
Dinar bu s neba pal.

D. JELINIC

foto-bilješka

BIT ĆE DOBRIH ĐAKA

VUKOVAR, 21. prosinca — Nedavno je u selu Sremskim Čakovcima otvorena novoizgrađena osnovna škola, jedna od najmodernijih na području vukovarske komune. U sastavu škole nalazi se šest učionica, kabinet, praktikum, radionica i ostale neophodne prostorije za normalno izvođenje nastave i organiziranje kulturno-zabavnog života učenika.

Objekt je dovoljno velik da može primiti oko 300 učenika iz Sremskih Čakovaca i okolnih sela. Za izgradnju škole i nabavku moderne opreme Općinska skupština Vukovar utrošila je oko 70 milijuna dinara.

Na stici: Pročelje nove školske zgrade.

M. K.

S VRHA PERA

Prosvjetari opet zadnji

PAKRAC, 21. prosinca — Od stupanja na snagu odluke saveznih organa o naknadama radnicima i službenicima u iznosu od 1500 dinara na ime povišenja troškova života, prošlo je već duže vremena. Većina upravnih organa radnih organizacija i ustanova na području daruvarske komune proveli su ovu odluku i radnici pored redovnih mjesečnih primanja dobivaju i tih 1500 dinara.

No, međutim, ima i takvih, koji još to očekuju. Naime, gotovo kao po pravilu, prosvjetnim radnicima se njihove prinadležnosti posljednjima isplaćuju. Tako je bilo i u ovom slučaju.

Da li je onda za čudenje što svake godine velik broj prosvjetnih radnika napušta svoju struku i odlazi bilo u privredu ili ustanove, gdje su ili bolje stimulirani, ili lakše ostvaruju svoja prava? S obzirom na praksu — nije. Ako se ovakvim sistemom nastavi, bit će ih još i više.

Lj. P.

ŽUTICA I U ZENICI

ZENICA, 21. prosinca — Prema podacima epidemiološke službe Doma narodnog zdravlja i zaraznog odjela Opće bolnice u Zenici proizlazi da je broj oboljelih od žutice u znatnom porastu.

Prošlog mjeseca je zabilježeno 90 slučajeva, dok je do polovine prosinca, za nepunih 15 dana, zabilježeno daljnjih 70 slučajeva. Zdravstveni organi pokrenuli su široke akcije za suzbijanje zaraze, naročito u selima, koja još uvijek žive u slabim higijenskim prilikama. Momentano u zeničkoj bolnici više nema slobodnog mjesta za smještaj oboljelih, pa se zato lakši bolesnici upućuju na kućno liječenje, ali se nalaze pod strogom liječničkom kontrolom.

M. P.

NAJLJEPŠI POKLON!

Svijet
JUGOSLAVENSKA
ŽENSKA REVIIJA

BIJELI SE UČKA

RIJEKA, 21. prosinca — Novi snijeg pokrio je sve planinske vrhove iznad 700 metara nadmorske visine koji okružuju Kvarnersku rivijeru. Od snijega koji je pao prethodne noći zabilježili su se vrhovi Učke, Plataka i Kapele.

Dok je u planinama snijeg — na Kvarnerskoj rivijeri kiša je prestala padati tek jučer. Vrijeme je, međutim, i dalje toplo.

N. C.

telegrami

MARIBOR:

PROSLAVA 800-GODIŠNJICE GRADA

* Gradsko vijeće Maribora u subotu je poslalo podne na svečanosti sjednici proslavilo 800-godišnjicu proglašenja grada.

U sklopu proslave u subotu prije podne otvorena je nova zgrada Više stomatološke škole. To je već treća viša škola u Mariboru, koja se uselila u vlastitu zgradu. Prva je bila Viša ekonomsko-komercijalna škola, zatim Viša tehnička škola, a sada im se priključila i Viša stomatološka škola. Tog dana prije podne također je otvorena i novi studentski dom u Mariboru, u kojem ima mjesta za 180 studenata.

ČAZMA:

MEĐIOPLANSKI KONTAKTI

* U okviru međurepubličke i općinske suradnje jučer je u Cazmi boravila delegacija Općinske skupštine iz Velike Plane iz Srbije. Ovi tradicionalni međusobni posjeti predstavnika ovih dviju općina održavaju se već sedam godina.

Z. J.

RIJEKA:

IZBORI U SSRN

* Na izborima koji su jučer održani u Rijeci za rukovodstva 36 mjesnih organizacija SSRN na području ove općine do 16 sati glasalo je 89% upisanih birača. Mnoga biračka mjesta u prigradskim naseljima završila su s glasanjem još prije podne. Na tim izborima je 72.000 članova SSRN trebalo da izabere 540 odbornika. Na biračlistu je došlo i mnogo građana kojima je članstvo u organizaciji prestalo, jer nisu plaćali članarinu. Oni su tražili da ih se ponovo primi u članstvo i da im se omogućuje glasanje. N. C.

Jubilarac Rio

Donedavna brazilska metropola Rio de Janeiro slavit će u toku cijele iduće godine 400-godišnjicu svojega osnutka. Velike jubilarne svečanosti započet će u novogodišnjoj noći.

Uskoro će se tako po prvi put raskošno rasvijetliti najviši vrhunci u slikovitoj luci Rija.

Golemi Kristov lik iznad grada osvijetlit će se reflektorima koji će se upaliti nakon što se kontakt bude radiotelegrafskim putem prenio iz Rima.

Grad na dražbi

U proljeće treba da se na dražbi rasproda mali grad Middleton, u južnoirskoj grofoviji Cork.

Grof od Midletona, kojemu pripada svo zemljište u mjestu, sa svim cestama i okolnim šumama, odlučio se na taj korak zato što irski parlament namjerava posebno oporezovati zemljoposjed osoba koje na njemu ne borave stalno.

A grof živi na otoku Jersey, u Kanalu La Manche.

AZURNI LAPIS - NA DAR

Skupljač minerala Rudolf Krause iz Adorfa, u hasenskom kotaru Wadeck, iznenadio se kad mu je pošta izručila sanduk, poslan iz Centralnog geološkog instituta u Lenjingradu. Pošiljka je bila oslobođena takse.

Krause je bio jednim pismom zamolio sovjetskog premijera Kosigina za minerale, za svoju zbirku...

Među brižljivo pakiranim kristalima najvredniji komad je jedan krupni azurni lapis s Bajkalskog jezera.

Lastavice - avionom

Nakon seobe lastavica ove jeseni, jedan je bečki policajac našao u jednoj strehi tri napola smrznute koje su iz nekog razloga izostale iz jata. Predao ih je bečkom Domu za zaštitu životinja. Uprava Doma uspostavila je

VELIKA LIJENČINA, ALI VRIJEDNA ČISTAČICA PLOVNIH PUTOVA...

ENGLSKINJE IMUĆNIJE OD ENGLEZA

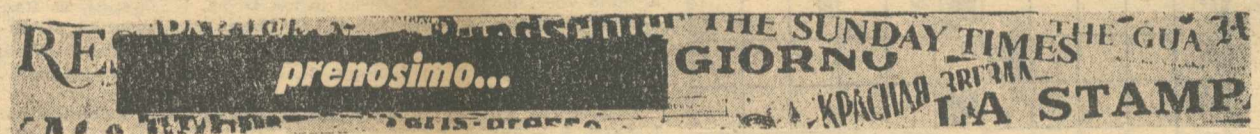
Sudeći prema statističkim podacima, žene u Engleskoj drže u rukama najveći dio privatne imovine u zemlji: njih 28 milijuna posjeduje (u dolarskoj valuti izraženo) 69 od ukupno 111 milijuna, što je mnogo više od polovine. Žene drže, među ostalim, većinu državnih dionica, bonova nacionalne obrane itd.

U razdoblju između 1948. i 1964. broj se žena, uposlenih u privatnim namještenjima, povećao od milijun i po na osam i po milijuna.

Inače je plaća žene u pravilu niža od plaće muškarca, izuzevši u potpuno određenim zvanjima, kao što je liječničko, nastavničko, novinarsko ili arhitekturno, u kojima žena zarađuje koliko i muškarac.

Iznenaduje što još uvijek polovina engleskih žena u dobi između 16 i 60 godina, dakle, u vrijeme pune radne sposobnosti, ostaje kod kuće i bavi se domaćinstvom.

TROJKE rodila je jedna Francuskinja iz Eclaron. Tri djevojčice teške su ukupno 3800 grama. Trojke je rodila i jedna 38-godišnja Nijemica iz Langenbeita u Westfaliji.

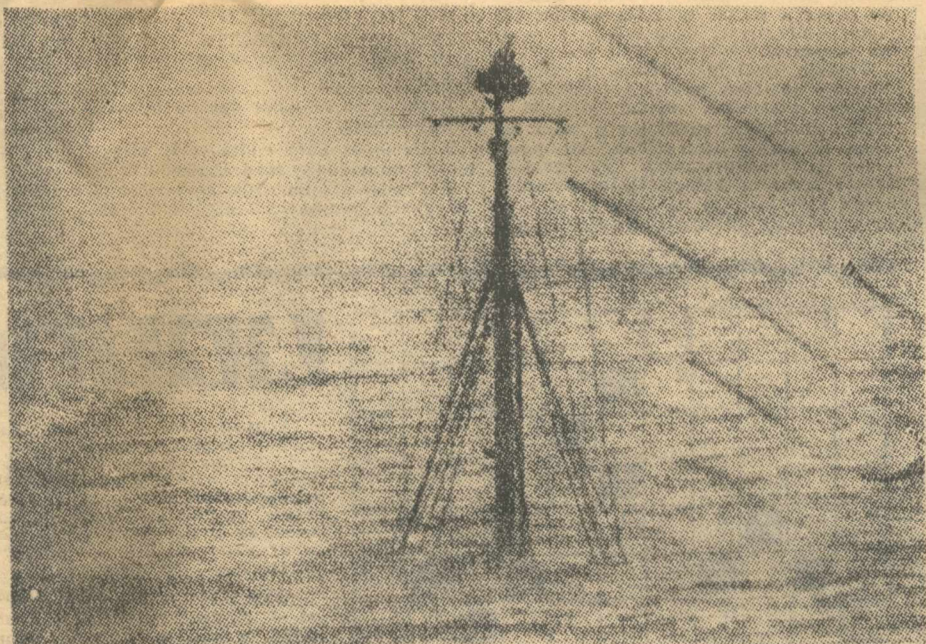

»FRANKFURTER RUNDSCHAU«

ČUVENA TRAVA

Tratina na svjetski čuvenom konjskom trkalištu u engleskom gradu Ascotu sada je na jednome mjestu raskopana. Došli su holandski stručnjaci, da istraže uzroke nepropusnosti terena. Njihov je zaključak glasio: »Premalo glista!«
Zato su upravi konjskog trkališta pre-

... premda većina
žena ostaje izvan
radnog odnosa

»OSTATAK«

Neki je dan jedan njemački obalni teretnjak potonuo kod ušća Elbe, nakon sudara s norveškim teretnim brodom »Vera«. Potonuli teretnjak natovaren je bio kamenjem, što je ubrzalo njegovo potonuće, tako da se posada nije stigla spasiti čamcima, nego se ili odmah utopila, ili su pomorci umrli plivajući — od iscrpljenosti i studeni.

Igra slučajnosti bila je okrutna, jer brod nije potonuo u veliku dubinu, tako da iz mora i sada viri njegov jarbol, okićen prazničkom jelom.
Na slici: potonuo »stojećić«...

POSJETNICI SVJETSKJE IZLOŽBE U NEW-YORKU NA PUTU IZMEĐU POJEDINIPIH PAVILJONA

Svjetska izložba u New-Yorku završila je svoje »prvo poluvrijeme«, pa je zatvorena do travnja iduće godine. U predahu su organizatori već došli do nekoliko zanimljivih statističkih podataka. Među najzanimljivijima jesu podaci iz nalaznog ureda koji je na izložbenom terenu bio otvoren svakog dana.

»IL GIORNO«

36 SATI POD TUŠEM!

Još jedan svjetski rekord iz Sjedinjenih Država. Gary Stanford, 18-godišnji student Sveučilišta u Houstonu (Texas) odlučio je pokušati da neprekidno 36 sati izdrži pod tušem.

Pod vodeni mlaz sjeo je u nedjelju u ponoć, a izašao 36 sati i šest minuta kasnije, potpuno naborane kože i teturajući od iznemoglosti.

U toku svoga pothvata Stanford je igrao šah s nekoliko svojih prijatelja.

I JOŠ OVO

• OPOJNIH DROGA u vrijednosti od blizu 20 milijuna dinara našega novca zaplijenila je u Hollywoodu, kamo je pošiljka prokrijumčarena iz Meksika. Uhapšena su trojica krijumčara, koji su kamionom prevezli preko granice oko 400 kg marijuane.

• DECIMALNI SISTEM mjera i novca stupio je u Saudijskoj Arabiji na snagu 3. o. mj. Zakon o tome izglasao je još prošle godine, ali vlada dopušta trgovcima još godinu dana za privikavanje na nove jedinice vrijednosti.

Tu je počeo pad dr Gugića. Dok Kralj leži oboren na zemlji Brzić (sa peticom na leđima) je još uvijek u ratobornoj pozi. Dr Gugić »debatira« sa Tojagićem i Smolčićem

NEVJEROJATNO
SLABO SUĐENJE
DRA GUGIĆA
ODNIJELO
»ZAGREBU«
DVA BODA

ŽDALJKA ZA TRNJE

SUDAC JE SVOJIM ODLUKAMA (JEDANAESTERAC KOJI NIJE POSTOJAO I DVA PONIŠTENA ZGODITKA ZAGREBA) ZASLUŽIO DA SE OD SAVEZA SUDACA TRAŽI INTERVENCIJA

ZAGREB — Kad bi dr Gugić imao hrabrosti da samom sebi prizna koliko je griješio, sigurno je da ga više nikada ne bismo vidjeli na listi ligaških nogometnih sudaca. Ostavio bi nogometno polje, bacio žvrdaljku u nepovrat. A sudačkoj organizaciji, upravo je sada prilika da pokaže svoju dobru volju, svoju snagu. Ako dr Gugić nije shvatio da se utakmice ne igraju u sudačkom aranžmanu, to bi trebalo da mu kaže sudačka organizacija. Ono što je arbitar jučerašnjeg posljednjeg jesenskog prvenstvenog meča u Zagrebu stvarao na igralištu u Kranjčevićevoj ulici nema valjda presedana.

Kako je samo uspio da jedno naporno, ali vrijedno porisko nadmetanje dviju opeklih momčadi i mirno, ali gledalište slije u punu asu žuci!

Dvoboj u Kranjčevićevoj ulici nije svim svojim vrijed-

nostima mogao biti toliko upečatljiv da mu se ne bi nametnula figura nevjerovatno slabog suca dra Gugića i da izjavitelju dopusti da opisuje onih sijaset lijepih poteza muške i požrtvovne borbe u kaljuži »Zagrebova« igrališta.

ASLUŽEN PORAZ

još jednom potvrdilo da je meča momčad na tablici. Saksu »Partizan« i »Sutjeska« od jednog boda igrajer su pobijedili »Crvenu

tović — izvrsno ga je proigrao Prijača — prevario iz bli-za Skorića i povisio na 2:0. defenziva »Dinama« nije više imala opravdanja. Međutim, u igri je već bio Mesić umjesto mladog Kluna koji se nije najbolje srašao u ovom svojem prvom nastupu. »Dinama« su otvorili igru, dolazili češće pred vrata Muftića ali... otvorili svoja vrata. Kad je Mesić nepotrebno u 53. minuti oborio Blaževića u kaznenom prostoru, a Ferhatović sigurno pretvorio 11-erac u treći gol, radilo se samo o tome kakav će biti konačni rezultat.

»Dinama« je u svemu zakazao. Kao momčad bio je mnogo slabiji od »Sarajeva«, i što se tiče uigranosti, i što se tiče kondicije. Vezni igrači nisu uspjeli povezati obranu s navalom, tako da je navala ostala prepuštena sama sebi, na onako neiskusna i bojažljiva nije predstavljala nikakvu opasnost. Obrana, pak, nije mogla podnijeti stalni teret napada domaćih. Mladi igrači nisu dali očekivani obol borbenosti i zalaganja, a stariji nisu dali svoj doprinos znanja i iskustva. O igri pojedina- naca najbolje govore ocjene dok bi kao cjelina danas »Dinama« zaslužila kao najbolju ocjenu 5.

Sudio je dobro A. Stanković, po prvi puta nakon što mu je istekla kazna zbog incidenta koji je dopustio, na utakmici »Partizan« — »Milano«.

ICO KERHIN

SERIJA GUGIĆEVIH GRIJEHA

Sve do 36. minute, u razdoblju u kojem je »Zagreb« bio izrazito bolji i vodio sa 1:0, stjecao se dojam da je dr Gugić spreman da napredanije vodi ovaj meč. I onda, kada je utakmica — kako bi se reklo — ulazila u prelomnu fazu prvog dijela, na scenu je stupio sudac.

U jednom naletu pred vratima Radovića Kralj je »donirao« Brzića. Sudar beznačajan, ali je Brzić reagirao boksom. Zaleteo se prema Kralju i s obje šake formalno ga sastavio sa zemljom. Nastala je gužva, igrači »Zeljčari« su poletjeli prema sucu, jer je ovaj prethodno dao naslutiti da će Brziću pokazati put u svlačionicu. To se normalno i očekivalo. No Gugić je bio drugog mišljenja — utakmica je nastavljena kao da se nije ništa dogodilo.

Ova situacija nije utjecala na raspoloženje u igralištu, ali je odvela dra Gugića u nove još fatalnije greške!

JEDANAESTERAC KOJI NIJE POSTOJAO

Samo dvije minute kasnije dr Gugić je učinio upravo katastrofalan potez. Dosudio je jedanaesterac koji nije postojao.

Osim se u pratnji Galekovića probijao u šesnaesterac. Galeković je uspio da ispred Osima pošalje loptu prema korneru, a istog časa Misić je akrobatski poletio u noge Osimu. Dok je Misić letio zrakom, lopta je već bila na putu prema korneru. U času kada su se Misić i Osim »sudarili« lopta je bila dvadesetak, ako ne i više centimetara u korneru. Gugić je hladnokrvno pokazao na bijelu tačku!

Protesti »Zagreba« bili su uzaludni. Gugić je ostao neumoljiv. Miša Smolčić je namjestio loptu i na sučev žvrdaluk pucao. Misić je pročitao Smoljčevića i efektno odbio loptu u korner. Ali, Gugić nije dao da se pravdi na ovaj način zadovolji. Odredio je — na zaprepaštenje svih — da se kazna ponovi. I bilo je 1:1.

Dosudeni jedanaesterac stvorio je totalno razočaranje u gledalištu i na igralištu. Gugićevo dosuđivanje najteže kazne, kada stvar nije postojala, pokolebalo je redove »Zagreba« i samo sedam minuta kasnije rezultat je bio 1:3.

I DVA ZGODITKA KOJA NIJE PRIZNAO

Ovim slučajem dr Gugić je

preokrenuo logičan tok utakmice — jer je »Zagreb« bio bolji. Ali, on se »umiješao« u igru već u 13. minuti a zatim u 65. minuti poništivši dva regularna »Zagrebova« zgoditka. Prvi je pao u 13. minuti. Postigao ga je Bubanj. Ovaj je zgoditak ostao za gledalište sporan, jer se zbog blatnjavog terena nisu vidjele linije igrališta, pa ni to da li je lopta lagano udarena uspijela da prije nego što ju je dohvaćio Radović prijeđe golnu liniju ili ne. Mnogo bure oko tog zgoditka nije bilo, ali...

Snimci foto-reportera pokazuju da je Radović zaista dohvaćio loptu iza golne linije. Ona je prije nego što ju je Radović dohvaćio i poklopio prešla golnu liniju punim obujmom.

Drugi poništen zgoditak bio je kraj fatalnih pogrešaka suca.

U 65. minuti Wach je iz gužve, lijepo nabačenu loptu s krila ubacio u mrežu. No Gugić je i taj zgoditak poništio, tvrdeći da je Wach loptu gurnuo u mrežu podlakticom.

Najpoštenije... zgoditak je bio regularan — kaže sudbeni strijelac. Lopta je u luku pala pred gol, ja sam skočio da je dohvatim glavom. Međutim ona me je prošla i ja sam je onda gornjim dijelom tijela sproveo u mrežu. Gugić tvrdi da sam je u gurnuo podlakticom jer je na rukavu bilo blato. Gugić nije vidio otisak lopte na gornjem dijelu prsa i ramenu. Blato na rukavu bilo je od prethodnog pada a ne od lopte...

ŠTO DRUGO NEGO ŽALBA

Mišljenje o suđenju dra Gugića je nepodijeljeno: očajno! Zagreb je najavio žalbu, motivirajući je materijalnom povredom pravila, jer je jedanaesterac dosuđen kada je lopta bila izvan igre, poslije situacije kojoj nije prethodio prekršaj.

Najavili smo žalbu, jer je ovo što je učinio sudac skandalozno — rekao je tehnički referent Vilim Medved. Žalit ćemo se i ustrajati, jer je zaista krajnje vrijeme da se nešto učini. Gugić nam je odnio pobjedu: dosudio je jedanaesterac koji nije postojao, ponovio ga kada nije bilo razloga, poništio dva zgoditka i isključio Brzića pa ga onda pomilovao...

Bura oko dra Gugića će se sigurno nastaviti. Njegovo suđenje zaslužio je i više od toga — brodomom

ZL. MACESIĆ

U ČETVRTFINALU RUKOMETNOG CUPA ŠAMPIONA

»Medveščak« - »Burevesnik«

TBILISI, 21. prosinca (TASS) — U osmini finala natjecanja muških momčadi za evropski cup prvaka u rukometu u Tbilisiju je domaća momčad »Burevesnik« pobijedila poljsku momčad »AZS« iz Katowica s visokim rezultatom — 38:18 (19:1).

U slijedećem kolu, rukometaši »Burevesnika« sastat će se s jugoslavenskim prvacom, momčadi »Medveščak« iz Zagreba.

ZÜRICH — U natjecanju muških momčadi za evropski cup prvaka u rukometu, u Zürichu je »Grasshoppers« pobijedio momčad »Atletica« iz Madrida sa 20:15 (12:8).

BERLIN — U osmini finala natjecanja muških momčadi za evropski cup prvaka u rukometu, u Berlinu je domaća momčad »BAV 92« pobijedila norvešku momčad »Arild« sa 21:13 (11:5). i plasirala se za četvrtfinale.

BOGAT PROGRAM PLIVAČKOG SAVEZA JUGOSLAVIJE

VEĆ SADA ZA MEKSIKO

BEOGRAD — Izvršni odbor Plivačkog saveza Jugoslavije usvojio je plan rada i program natjecanja za 1965. godinu. S obzirom na iskustva iz ranijih godina, odlučeno je da već iduće godine počnu pripreme vrhunskih jugoslavenskih plivača za evropsko prvenstvo 1966. i za Olimpijske igre 1968. godine. U tom cilju Plivački savez Jugoslavije angažirat će dva eminentna strana trenera za kraći, a jednog za duži period vremena, dok će dva domaća stručnjaka poslati na usavršavanje u inozemstvo.

Prema programu međunarodnih natjecanja za 1965. godinu, u narednoj sezoni prvi će startati vaterpolisti beogradskog »Partizana« koji brane titulu prvaka Evrope.

U kupu evropskih prvaka eliminatorni turniri održat će se od 19. do 21. veljače, polufinalna natjecanja od 19. do 22. ožujka, a finale od 9. do 11. travnja.

Omladinska reprezentacija Jugoslavije sudjelovat će na dva jaka međunarodna natjecanja, koja će se održati od 18. do 21. travnja u Strasbourgu (Francuska) i od 20. do 22. kolovoza u Njemačkoj DR.

Nacionalna momčad u vaterpolu igrat će od 26. do 30. svibnja na tradicionalnom turniru »Sest nacija« u Leipzigu, od 8. do 15. kolovoza gostovat će u SSSR, a od 14. do 19. rujna natjecat će se u Budimpešti na turniru »Proteo Italia« koji predstavlja neslužbeno prvenstvo »starog kontinenta«. Naši najbolji plivači sudjelovat će na mnogim internacionalnim mitinzima širom Evrope, između ostalog, u Magdeburgu (13. i 14. ožujka), Zagrebu (17. i 18. travnja), Beogradu (4. i 5. srpnja), u Bratislavi (8. kolovoza), Leipzigu (11. i 12. rujna), Wrocławu (9. i 10. listopada). Juniori će startati u kupu Evrope, koji će se održati od 21. do 27. kolovoza u Španjolskoj. Omla-

dinska reprezentacija Jugoslavije sastat će se 12. i 13. rujna u našoj zemlji s predstavnicima Italije — u plivanju, vaterpolu i skokovima.

Za iduću godinu predviđen je izuzetno bogat program međunarodnih natjecanja za reprezentativce u skokovima u vodu. Pored ostalog, oni će 3. i 4. srpnja sudjelovati u četverosusretu Francuska — Italija — Poljska — Jugoslavija, a od 16. i 18. kolovoza u kupu Evrope u Salzburgu.

IZNENAĐENJE U OLMOCU!

PRAG — U natjecanju za Cup nacija košarkaši Čehoslovačke pobijedili su danas u Olmoucu vice-prvaka Evrope Poljsku sa 97:87 (46:38). Pobjeda čehoslovačkih košarkaša predstavlja iznenađenje.

Kao što je poznato, u ovom natjecanju sudjeluju još nacionalne momčadi Jugoslavije, Italije i Francuske. Evo tablice posljednje susreta Čehoslovačka—Poljska:

Jugoslavija	4 3 1 357:316 6
Italija	3 3 0 205:177 6
Poljska	4 2 2 315:310 4
Čehoslovačka	5 2 3 408:434 4
Francuska	4 0 4 266:294 0

sa svih strana

NOGOMET — U prijateljskoj utakmici reprezentacije Turske i Bugarske igrane su 0:0.

RIO DE JANEIRO — U nogometnom kupu Brazila pobijedio je »Santos« pobijedivši »Flamenga« u prvoj utakmici sa 4:0, dok je u drugoj igrao 0:0.

REM — Rezultati XIII kola nogometnog prvenstva Italije: »Atalanta« — »Lanerossi« 1:0, »Cagliari« — »Foggia« 0:1, »Fiorentina« — »Internazionale« 2:2, »Mantova« — »Messina« 2:0, »Milano« — »Bologna« 3:1, »Roma« — »Juventus« 1:1, »Sampdoria« — »Lazio« 0:0, »Torino« — »Catania« 2:1, »Vareze« — »Genova« 2:2.

STOLNI TENIS — LJUBLJANA — Konačne prijave za 28. svjetsko prvenstvo u stolnom tenisu poslali su savezi Danske, Bugarske, Japana, Škotske, Finske, Svicarske. Do sada se za svjetski šampionat u Ljubljani prijavilo 25 zemalja.

SISAK — Dvodnevni pozivni turnir za igrače i igračice donio je u konkurenciji muških pobjedu Čordašu, a u ženskoj igračici Rot. Iako su bili pozvani na turniru nisu nastupili Zeljko Hrbud, Dragutin Šurbek, te Uzorinac i Rot.

RUKOMET — ZÜRICH — U natjecanju za cup šampiona rukometaši »Grasshoppers« pobijedili su

španjolskog prvaka »Atletico« iz Madrida sa 20:15 (12:8).

KOŠARKA — BEOGRAD — U revanšu za Cup šampiona košarkašice »Radničkog« pobijedile su zapadnonjemačkog prvaka — »Augsburg« sa 106:53 (49:27) i tako se kvalificirale za naredno kolo.

SL. BROD — U prijateljskoj utakmici domaći »Radnički« pobijedio je neočekivano zagrebačku »Lokomotivu« sa 70:46 (29:19).

ATLETIKA — SIDNEY — Australka Merilyn Black izjednačila je svjetski rekord u trčanju na 100 yardi sa vremenom 16.3. Isto vrijeme postigla je i njena zemljakinja Mathews.

DIZANJE UTEGA — RIJEKA — »TAK Rijeka« i dalje pobjeđuje u takmičenju dizača tereta u okviru savezne lige. Jučer je u Rijeci pobijeden TAK »Ljubljana« sa 1380,60:1329,45 kg.

SREMSKA MITROVICA — Osječanin Bakarac podigao je u izbacivanju 135 kg, što je za 5 kg više od dosadašnjeg rekorda koji je također držao Bakarac.

HOKEJ NA LEDU — SOFIJA — Hokejaši »Beograda« plasirali su se na treće mjesto na turniru za Dunavski cup, koji je jučer završen u Sofiji. U posljednjoj utakmici reprezentacija »Beograda« izgubila je od Budimpešte sa 0:5.

T. MARKOVIĆ

POUZDANI SVJEDOK - tko je to?

5 O čem zavisi istinitost iskaza

Određeni sociološki odnosi uvjetuju određene interakcije koje mogu imati snažnog utjecaja na svjedočenje. To su situacije u kojima se prilikom svjedočenja sukobljavaju iskazi: pretpostavljenog — potčinjenog; kolege i prijatelja — kolegi i prijatelju; politički, religiozni, ekonomski prijatelj — protivnik; međusudjedske odnose; međurodbinske odnose, itd. Priroda tih odnosa često je puta vrlo složena i ne da se svesti samo na odnose veće ili manje zainteresiranosti. Mnogobrojni voljni i emotivni elementi učestvuju u tkanju tih odnosa.

Policijski komesar Tiedemann, iz Hamburga, iz praktičnih pobuda ukazuje na policijsku podobnost iskaza pojedinih kategorija svjedoka i daje praktične upute:

Taksi šoferi: dobro su obaviješteni, zreli i skloni da pomognu u isledivanju.

Službenici benzinskih stanica: imaju iskustvo i stručno znanje koje im omogućava da uoče da li je vozač profesionalac, kakvo je stanje vozila, registracija, vladanje društva u vozilu.

Čuvari na parkiralištima: pamte osobe i registracije automobila.

Čuvari željezničkih rampi: mogu dati tačne podatke o vremenskom kretanju vozila (s obzirom na vozni red).

Dostavljači mlijeka i kruha: imaju dobra zapažanja o zbivanjima u ranim jutarnjim satima.

Nosači prtljaga: daju dobre osobne opise, a još bolje opise prtljaga.

Posluga u željezničkim restauracijama vrlo dobro pamti osobe, primjećuje odstupanja u vladanju i može o tome reći iskaziti.

Profesor Deb iz Indije upozorava na svjedoke koji neće da govore iz različitih motiva (ne trpe policiju, ne žele da se pojave pred sudom, mrze publicitet) i nervozne svjedoke (nesabrani, naglih reakcija...)

Belgijski kriminalist Louwage upozorava na neke karakteristike duševnih bolesnika koje imaju odraza na svjedočenje. Tako npr. hysterici su skloni pretjerivanju i uveličavanju, a ne prežaju ni od toga da optuže nevine. Epileptičari daju iskaze s mnogo praznina.

Postoje značajne razlike u saslušavanju s obzirom na dob svjedoka. Kategorija svjedoka: djeca, odrasli i stariji znatno se razlikuju u svim fazama stvaranja iskaza (opažanje, pamćenje i reproduciranje). Te razlike imaju izvor u psihofizičkim promjenama koje nastaju u toku života ili su vezane za određena životna razdo-

blja. Poznavanje tih razlika omogućava primjenu pravilne metode u saslušavanju i pravilniju ocjenu dobivenog iskaza.

Slična je situacija i sa spolom. Muškarci i žene kao svjedoci imaju svoje posebne karakteristike.

Izučavanje i fiksiranje posebnih karakteristika pojedinih kategorija svjedoka ima tu praktičnu vrijednost da upozori na sve one okolnosti koje mogu biti od značaja za procjenu iskaza svjedoka. Prihvatanje tih kategorija kao gotovih shema i obrazaca treba odbaciti, jer nisu naučno provjerene jer je ličnost čovjeka vrlo kompleksna i jer su društveni odnosi vrlo složeni.

Praktična nastojanja i interes javnosti teži da se skicira razumljiv, na naučnim osnovama utemeljen i iskustvom provjeren sistem ukazivanja na bitne elemente koji imaju utjecaja na formiranje i reprodukciju iskaza svjedoka. Jedan od najpoznatijih i najvrijednijih pokušaja u tom pravcu je onaj François Gorphe u »La critique du témoignage« (Kritika iskaza). Dajemo rezime toga sistema:

Da bi se ocijenila vrijednost samog svjedoka i njegova sposobnost da da dobar iskaz, traži se odgovor na ova pitanja:

1. Sa moralnog stanovišta: poštenje i iskrenost.

2. Sa intelektualnog stanovišta:

a) kod djece: godine starosti i spol; sklonosti; ima li razloga da laže; da li je podlegao sugestijama.

b) kod odraslih: spol i socijalna pripadnost; moć razlikovanja; psihčke osobine.

c) kod starih: da li su očuvana čula i pamćenje; da li je podlegao sugestijama.

3. Sa emocionalnog stanovišta: zainteresiranost za spor; strast; simpatija ili antipatija prema strankama; zainteresiranost uvjetovana općim životnim stavom.

4. Sa psihičkog stanovišta: da li je svjedok normalan ili doživljavao poremećen; ako je doživljavao poremećen u kojem obliku i intenzitetu.

USLOVI STVARANJA ISKAZA:

1. Opažanje:

a) objektivno: vrijeme promatranja; perspektiva iz koje je promatrano; osvjetljenje pod kojim je promatrano.

b) subjektivno: pažnja; uzbuđenje; cerebralna cjelovitost (postojanje rana, pijanstva...).

2. Pamćenje:

a) vrijeme i starješinstvo osjećanja; b) primljene sugestije: od drugih svjedoka; od sredine (okoline); od štampe.

3. Reproduciranje:

a) duševno stanje svjedoka i njegova sloboda da govori;

b) više ili manje ozbiljan karakter zakletve;

c) sigurnost iskazivanja;

d) da li je iskaz dan spontano ili na pitanja i koja pitanja;

e) gdje je iskaz dan (na mjestu događaja ili drugdje).

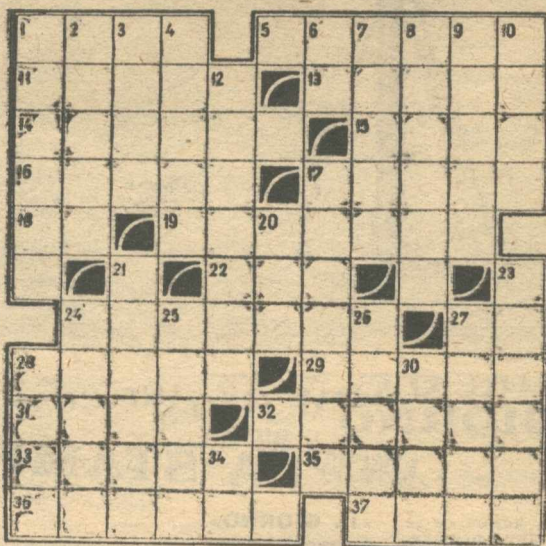
Ova šema najbolje ukazuje na svu složenost iskaza svjedoka. Nije dovoljno utvrditi pod kakvim subjektivnim i objektivnim okolnostima je vršeno opažanje, kako je teklo i što je sve utjecalo na pamćenje događaja i konačno pod kojim je uslovima vršeno reproduciranje — nego bitno značenje imaju i psihofizička svojstva i osobnosti svjedoka nezavisno od predmeta opažanja, kao i posebna svojstva i osobitosti samog predmeta koji je zapažan.

U praksi pri saslušavanju svjedoka i ocjeni vrijednosti iskaza kao dokaznog sredstva treba izvršiti tri grupe zadataka: prvo, ispitati psihofizičke osobnosti i okolnosti samoga svjedoka; drugo, utvrditi posebne okolnosti događaja i predmeta; treće, utvrditi kako je došlo do zapažanja, pamćenja i reproduciranja događaja. Ako su svi ti zadaci stručno obavijeni, ako ništa nije propušteno, onda smo osigurali kriterij koji će omogućiti da se ocijeni vrijednost dobivenog iskaza.

KRIMINALISTI PRIMJENJUJU

Opća pravna, psihološka i medicinska znanja, vrijedne rezultate eksperimentalnih ispitivanja i bogata iskustva iz prakse korištenja svjedoka u suzbijanju kriminaliteta — kriminalisti pokušavaju sjediniti u kriminalističkoj taktici.

(Nastavlja se)

križaljka

VODORAVNO: 1. Poznata marka američkih automobila, 5. Vrsta drvojelečnih radnika (množ.), 11. Suzvuk, 13. Ravnica, 14. Muško ime, 15. Ime glumice Turner, 16. Ribari (burr.), 17. Kamen sastavljen od koncentričnih listićavih kuglica vapnenca, 18. Dva jednaka samoglasnika, 19. Planina u Gorskom Kotaru, 22. Vesta papige, 24. Koliba, 27. Kemijski znak za »sumarji«, 28. Vindareva pražnja, 29. Drvece za koptanje po usima (množ.), 31. Država u Aziji, 32. Najmilij stana, 33. Dodatak, prilog, 35. Zensko ime, 36. Narodno jelo od tijesta, 37. Ne baš lak.

OKOMITO: 1. Nastov nekadašnjih egipatskih vladara, 2. Prijedlog, 3. Predmet trgovine, 4. Sportska odjeća, 6. Kemijski znak za »erbijski«, 7. Soba za primanje, 8. Ruda koja je dobila ime po Avai, 9. Rano voće, 10. Prkos, 12. Desni pritok Drine, 17. Osjajiti, 20. Razdoblje, 21. Jedno od imena Rilkea, 23. Prosta vrst korunda, 24. Rijeka u SSSR, 25. Drvena hodaljka, 26. Proždrljivo, 27. Vrst oborine, 28. Vrst kartaske igre, 30. Ljetopis, 34. Kemijski znak za »antimon«, 35. * * *

RJEŠENJE KRIZALJKE IZ PROSLOG BROJA — VODORAVNO: 1. Nasri, 5. Sunka, 9. AZ, 10. Tomos, 12. Al, 13. Ugo, 15. Par, 16. Srt, 17. Daktil, 19. Eja, 20. Ij, 21. Rotkva, 22. Tar, 24. Nar, 27. Jao, 31. Zlarin, 32. Rr, 33. Sai, 34. Ispred, 35. Krv, 37. TNT, 38. Ono, 39. Ob, 40. Oleat, 42. Ds, 43. Sidro, 44. Legat.

strani humor

— On mi pomaže ispuniti poresku prijavu!
(Schweitzer Illustriertes, Zürich)

CARELLA I MAYER GOTOVO SVE STANARE ZATEKLI SU U HOLU ZGRADE.

auto-mot

Vlastiti hotel - na kotačima

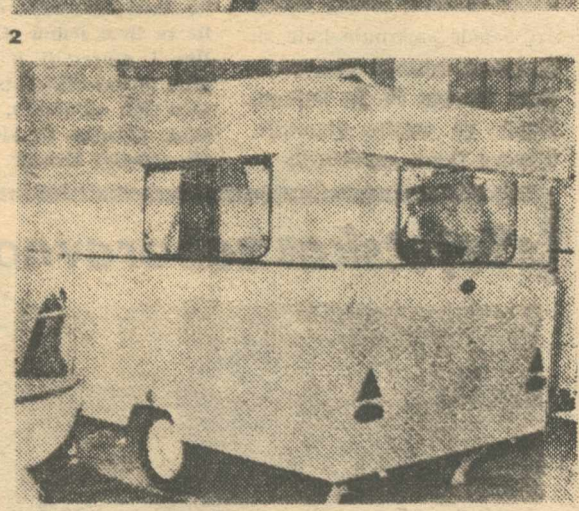
Iako je prije nekoliko godina izgledalo da će »kućice na kotačima«, prikolice koje su vukli motorizirani turisti, biti kratkog vijeka, jer im cijena nije bila naročito pristupačna a koriste samo jedan ili dva puta godišnje — pokazalo se da se ipak nije radilo samo o momentanoj modi ili nečemu pristupačnom samo onima s višim prihodima. U posljednje vrijeme na tržištu tih »vlastitih hotela« osjeća se sve veća potražnja, pa je i u našoj zemlji nekoliko poduzeća i privatnika pokušalo da ih proizvede. No, kod nas su cijene još uvijek vrlo visoke i praktički ono što se proizvelo, bilo je za — izvoz.

U inozemstvu, velika potražnja je omogućila i sniženje cijena. A da je potražnja velika, svjedoči samo nekoliko podataka: u Velikoj Britaniji proizvodi se godišnje oko 60.000 takvih kućica na kotačima, u Švedsku je (pored vlastite proizvodnje) lani uvezeno još 9.000 kućica, a i u Italiji je sve više proizvođača. Spomenuli smo sniženje cijena: donosimo ovdje tri fotografije, na kojima su dvije prikolice od onih s najnižom cijenom i jedna vrlo komforna. Sve su proizvedene u Italiji.

1. Model »Graziella« stoji 520.000 lira. Karoserija je od poliestera. Krov se može podići. Dva ležaja i jedan pomoćni.

2. »Motto« (Torino) spada među srednje po cijeni, ali s vrlo velikim komforom. Stoji 1.020.000 lira. Četiri ležaja. Sposobna za najveće brzine.

3. Još jedna od jeftinijih: 500.000 lira. To je »Camoe«, s aluminijском karoserijom.

87 POLICIJSKA STANICA

Upravni odbor tvornice »JUGODUGME«
Zagreb, Savska cesta 160, raspisuje natječaj
za radna mjesta:

1. komercijalnog direktora
2. direktora financijskog sektora
3. šefa nabave
4. šefa prodaje
5. referenta uvoza i izvoza

Uvjeti: pod 1. i 2. ekonomski fakultet sa 3
godine prakse ili visoka privredna škola sa
5 godina prakse na rukovodećim radnim
mjestima; pod 3. i 4. visoka privredna škola
sa 3 godine prakse ili srednja ekonomska
škola sa 10 godina prakse na rukovodećim
radnim mjestima; pod 5. srednja stručna
sprema sa znanjem jednog stranog jezika
(njemačkog, francuskog ili engleskog). Po-
nude dostaviti Općem odjelu poduzeća.

3085

SINDIKALNE PODRUŽNICE!

Igračke odaberite sa-
da, kad imamo naj-
veći izbor.

»IRIS«,

Marinkovića 3,
tel. 24-406
Preradovića 4,
tel. 38-301
Jurišićeva 2-a

3004

Sa bolom javljamo da je
naša draga majka, baka, se-
stra i teta

ANDELKA MATIEVIĆ
rod. PANDŽIĆ
preminula 19. XII 1964. nakon
kratke bolesti u 78. godini ži-
vota.

Pogreb će se obaviti 22. XII
u 13 sati na Mirogoju.
Ožalošćeni: djeca Anton, Li-
ra, Nevenka, te ostala rodbi-
na.

25831

AUTO-SKOLA »MIRA-
MARE« — ZAGREB,
Gradišćanska 14, telefon
572-652

OTVARA NOVI TEČAJ ZA VOZAČE AMATERE

Tečaj počinje 4. I 1965. g

Upis se vrši svakog rad-
nog dana od 8 do 15 i od
18 do 20 sati u Upravi
društva.

3039

STUDIO

REZULTAT NATJEČAJA

za novo ime i znak KOMBINATA NAFTE I
PLINA Zagreb — »INA« — Trg žrtava fašiz-
ma 6, od 13. VII 1964.

Na osnovu prijedloga komisije Radničkog savjeta
za natječaj za novi naziv i znak poduzeća done-
šena je odluka organa upravljanja da se u smislu
propozicije objavi:

ZA NAZIV:

- I. nagrada tj. 50.000 dinara »JUKONA« ši-
fra »Alkari« natjecatelj: MARIJAN
SERDARUŠIĆ, Zagreb, Bukovačka c. 9.
- II nagrada tj. 25.000 dinara »Titan« šifra
III/120 natjecatelj MIRKO ARLOV, Za-
greb, Daničićeva 58.
- III nagrada tj. 12.500 dinara »Interol« ši-
fra UL 5836 natjecatelj: VINKO FOSTAČ,
Zagreb, Karadžićeva 3.
- III nagrada tj. 12.500 dinara »Interol« ši-
fra 6600 natjecatelj: IVAN TOMIĆ, Za-
greb, Pantovčak 109/a.

OTKUP ZA NAZIV:

- I tj. 10.000 dinara za »Inap« šifra »Sim-
bol 64« natjecatelj: BRANKO MARAČ,
Zagreb, Preradovića 5/V
- II tj. 10.000 dinara za »Inap« šifra »Koke
003« natjecatelj: IVAN STOJIC, Zagreb,
Dohrinjska 12.
- III tj. 10.000 dinara za »Giq« šifra »Novo
lice« natjecatelj: S. BANAŠEK, Osijek,
Triglavska 58.

ZA ZNAK:

- I. nagrada tj. 50.000 dinara šifra »Sim-
bol 64« natjecatelj BRANKO MARAČ,
Zagreb, Preradovića 5/V
- II nagrada tj. 25.000 dinara šifra »Vik 3«
natjecatelj: VIKTOR E. MARIČIĆ, Za-
greb, Put 19. divizije 36/I.
- III nagrada tj. 12.500 dinara šifra »Novo
lice« natjecatelj: S. BANAŠEK, Osijek,
Triglavska 58.

Natjecateljima će se nagrade doznati na tekući
račun ili poštanskom uputnicom s tim da pret-
hodno pošalju potvrdu da ne podliježu obavezi
otvaranja tekućeg računa. Natjecatelji mogu po-
dići svoje radove u roku od 3 mjeseca u Propa-
gandnom odjelu Martićeva 65 ili zatražiti da im
se pošalju poštom.
Svim natjecateljima zahvaljujemo na učešću i na
uloženom trudu.

KOMBINAT NAFTE I PLINA — ZAGREB
(»INA«)

3086

**Čiarnice
ženske**

TOPLJE · SAVREMENE · UDOBNE

Antilop

Zagreb

MASARIKOVA 24

**NOVU
1965.
godinu**

dočekajte
sretno
uz naša
prvorazredna
prirodna
vina!

KOMBINAT VINO · DUHAN · VOĆE
IMOTSKI
ILICA 214 · ILICA 285
BORONGAJSKA — B. NUŠIĆA 2
RADE KONČARA 245
ALEJA BORISA KIDRIČA 153
PRODAJA NA VELIKO:
KAPTOL 28, TEL. 35811

VELIKI
VARTEKSOV NAGRADNI NATJEČAJ
JOŠ SAMO DO 31. XII

VARTEKS

VODI

U

KVALITETI I MODI

VAŠ POSJET RADO OČEKUJU
PRODAVAONICE

VARTEKS ODIJELA

Javljamo svim prijateljima i znancima tužnu vijest, da je nakon duge
i teške bolesti 18. prosinca 1964. u 72. godini života preminuo

Ivan Pirker

sudija Vrhovnog suda u miru

Sahrana će se obaviti u ponedjeljak dne 21. prosinca 1964. u 14.30 sati
iz mrtvačnice na Mirogoju.

U Zagrebu, dne 21. prosinca 1964.

Tugujuća obitelj

JAVNA ZAHVALA

U povodu prerane i neprežaljene smrti našeg dragog supruga i oca

GRGE STARČEVIĆA

izražavamo ovim putem iskrenu zahvalnost za izraženu sućut, pažnju
i pomoć ličnim prijateljima, drugovima, znancima i svim građanima
koji su ispratili na posljednji počinak našeg dragog supruga i oca i
okitili njegov grob vijencima i cvijećem.

Posebno hvala rođacima i susjedima koji su nam pritekli u pomoć
u tim teškim trenucima, te mjesnoj organizaciji SSRN i SK »Đuro Đa-
ković«, Savezu udruženja boraca NOR grada i općine Trešnjevka, Se-
kretarijatu unutrašnjih poslova grada Zagreba, SD i NK »Trešnjevka«,
NK »Dinamo« i poduzeću »Inkoprogres«, Beograd.

Tugujuća supruga i djeca

3087

Thomas Walsh:

„Otmičari u Manhattanu”

Tony Murchison je s njom bio objedovao. Bio je nešto plašljiv ali dobro odgojen šestogodišnji dječak, koji je Frances za vrijeme jela promatrao sa suzdržanim zanimanjem. Njegovo okruglo lice, ozbiljnost, plavo i bijelo karirana košulja, kao u kaubojima, i velika reklamna olovka »ujak Sam« bilo je sve čega se ona kasnije sjećala. Bio je usamljeno dijete. Majka mu je umrla kad mu je bilo pet godina.

Upravo kad je trebalo da pođe popodne u školu, pojavio se u očevoj radnoj sobi jer je čuo kucanje na pisaaem stroju. Pažljivo je promatrao kako se tipke pod Francesinim prstima dižu i spuštaju.

Nije se usudio doći bliže, nego samo do vrata, a kada ga je Frances pogledala, spustio je pogled i okrenuo glavu na stranu, ni ne osmjehnuvši se. Stajao je na vratima kao da ga se ništa ne tiče. Nekoliko minuta ostao je tako stajati, i onda napokon napravio jedan korak, gledajući njene prste. I kada se je Frances pravila da ga uopće ne vidi, načinio je još jedan korak. Zatim dva odjednom.

— To bih i ja znao — rekao je. Bile su to prve riječi koje joj je uputio.

— Da, to bi ti sigurno znao — odgovorila je Frances — jer to nije teško. No da li bi ti znao napraviti vojnike?

— Vojnike? — upitao je Tony Murchison, promatrajući je začuđeno. — Od čega?

Tada je Frances po čitavoj stranici napravila vojnike koji su imali na ramenima puške.

Tonju se oteo usklik čuđenja.

Polako je zakopčao svoj plavi kaputić, kao kakav odrastao čovjek, najprije je pogledao vojnike, a onda nju. Izašao je iz sobe, ne rekavši ni riječi.

Kad je nakon nekoliko minuta opet ušao u radnu sobu znala je da ga je osvojila. Donio joj je novu slikovnicu da joj na naslovnoj stranici pokaže prekrasno crno-bijelo prugastog tigra.

— Vjeruješ li Frances da bi ovakav tigar mogao ubiti slona? — pitao je. Bio je ozbiljan jer mu se to pitanje činilo naročito važno. — Neki dječak je tako rekao — objasnio je — ali ima dječaka koji svašta govore.

— Naravno — odvratila je ljubazno — ja mu se ne bih sve vjerovala. Ne treba mu baš sve vjerovati.

— Ah, ja mu ni ne vjerujem. Ne vjerujem mu uvijek. Hoćeš li da ti nešto kažem? Ja idem u školu u prvi razred. Da li ti je tata već rekao?

Frances je tom izjavom bila veoma dirnuta. Primijetila je da je i ona na njega učinila velik dojam. Deset minuta prije jedan sat metnuo je, poslije kratkog ali prijateljskog čavrljanja, vojnike u torbu k velikoj olovci »ujak Sam« i požurio da stigne u školu, u svoj tako važan prvi razred St. Hilary škole. Na vratima je stao, okrenuo se prema Frances i naklonio se, što ju je veoma razveselilo.

— Volim te — rekao je ozbiljno. — Veoma si draga, a također i vrlo lijepa. Gdje stanuješ?

Otada ga nije više vidjela. Otišao je u školu u svom plavom ogrtaču, crvenim rukavicama i plavoj dačkoj kapi. Frances je, po prilici dvadeset minuta prije nego što su očekivali da će se Tony vratiti iz škole, završila posao. Ona se toga jutro dovezla u North Rhinehill da bi gospodinu Murchisonu kod kuće napisala važan izvještaj o kompaniji Coronet-nafta. Sada je s gotovim izvještajem u torbi napustila kuću, žureći se na stanicu da stigne vlak u dva sata i pedeset pet minuta.

Bio je sivi zimski dan, veoma loš za vožnju, a oštar vjetar nosio je amo-tamo krupne pahuljice snijega. Na cesti koja je vodila u selo pokraj St. Hilary škole, Charles, Murchisonov šofer, zamalo je prouzrokovao nesreću, gurnuvši nekog starca.

Upravo su bili pred starom sivom školskom zgradom, odakle je Charles na povratku trebao odvesti Tonyja Murchisona kući, kad ih je pretekao zatvoren sivi automobil. Ispred njih je naglo zakrenuo i potisnuo Charlesa u dubok snijeg pored puta.

Na prednjim sjedalima automobila sjedila su stisnuta tri čovjeka. Samo onoga koji je sjedio na njihovoj strani mogla je Frances bolje pogledati. Taj čas on je oštro promatrao Murchisonova kola. Imao je hladne, neugodne plave oči. Tada je nešto doviknuo

svome vozaču. Najednom su kola krenula strelovitom brzinom i nestala.

Frances je tada toga čovjeka vidjela prvi puta.

Nakon jedan sat, u Chester Fallsu, dvije stanice od North Rhinehilla, vidjela ga je ponovo. Ista siva limuzina naglo je stala na kraj perona. Dva čovjeka izašla su napolje i potrcala preko perona, skočivši brzo na stepenice zadnjeg vagona u kojem se vozila Frances. To se dogodilo u momentu kada je vlak, koji je do North Rhinehilla imao 40 minuta zakašnjenja, naglo krenuo, da bi bar djelomično nadoknadio zakašnjenje.

Odmah zatim otvorio je čovjek s plavim očima vrata što su vodila u kupe. Kad je sada stajao tik pokraj nje, Frances je primijetila kako je bio visok i grub. Njegova su usta bila velika, brada šiljasta, a kosa crvena. Drugi čovjek gurao se pokraj njega i pri tome okrenuo o Frances koja je sjedila na prvom sjedalu do vrata. Taj čovjek, koji je izgledao uzrujan, davao je dojam neobično nervoznog čovjeka. Jedna ruka mu je bila ispod ogrtača kao da tamo mora nešto držati. Vlak je ulazio u zavoj, čovjek je izgubio ravnotežu, njegov se ogrtač malo pomaknuo. Tada je primijetila što drži pod ogrtačem — revolver. Vidjela ga je samo djelić sekunde; tada je čovjek prošao pored nje u kupe. Crvenokosi, koji se pravio da ova uopće ne pozna, sjeo je tačno nasuprot Frances.

Ona ga je kriomice promatrala. Čovjek ju je uznemirio. Bilo joj je čudno što ova dvojica, ako su već htjeli otputovati vlakom u dva sata i pedeset i pet minuta, nisu ušli u vlak u North Rhinehillu. Umjesto toga oni su radije putovali automobilom po kliskoj i opasnoj cesti.

Protiv njene volje neprestano joj se nametala misao da su u North Rhinehillu morali nešto učiniti. To nije bilo ništa nemoguće, jer su se obojica držali kao da se ne poznaju. I zašto manji ima revolver? Oni su, bez sumnje, željeli da ih nitko ne primijeti, da ih se ne bih sjećao i kasnije mogao opisati, pa su zato automobilom došli u Chester Falls. Dvojica od njih su uskočila u vlak, a treći, vozač...

Visoki muškarac, s neugodnim plavim očima očito je primijetio da ga ona promatra. On se prema njoj nagnuo snažnim pokretom, koji je bio nalik na skok životinje. Frances je pogledala u stranu. Srce joj je počelo naglo kucati. Iako je usred dana sjedila u vlaku punom putnika, osjećala se mnogo ugodnije kada je primijetila da je nije prepoznao u Murchisonovim kolima. Crvenokosi ju je časkom promatrao. Njegova brada činila joj se oštija, a usta još tvrdja. Zatim je pogledao kroz prozor. Približavali su se Ballertonu i vlak je usporavao vožnju. Frances ustane. Njeno srce jače je zakucalo. Izašla je u hodnik i prešla u druge kupe.

Naravno, mislila je, naravno da neću protiv crvenokosog i onog s revolverom ništa poduzeti. Bilo joj je milije da sjedi što dalje i od visokog muškarca i od onog s revolverom. Napokon, što je se ovi ljudi tiču. Ne, ona sada može o svemu hladno razmisliti, jer je visoki sa svojim neprirodno plavim očima više ne promatra. Sjela je. I tada je došao konduktar, tražio je karte i počeo se uzrujavati što je ostavila kartu za rezervaciju mjesta u susjednim kolima.

Očito je bila uzrujana više nego je i sama mislila, jer se s konduktarom počela prepirati. Bila je prilično uzrujana kad mu je dobacila da bi se trebao više brinuti za druge stvari u vlaku, a ne da za njezinu rezervaciju pravi toliko parade. Jer...

Konduktar koji vjerojatno zbog lošeg vremena nije znao gdje mu je glava, podbočio se i pogledavši je od glave do pete i upitao:

— Kakve druge stvari?

Tada mu je pripovijedala o revolveru i o dvojici u susjednom kupu. No možda njena priča nije bila dosta uvjerljiva.

— Ah što, ima uvijek ljudi koji u vlakovima nešto primjećuju! U vlakovima ili oko njih. Znaite li što treba da učinite, gospodice? Zaboravite na to!

Nastavit će se

Hal Ellson:

Prodavač limunade

Veliko brončano zvono na staroj katedrali počelo je otkucavati sate. Luis Mendoza, prodavač limunade, podigao je glavu i počeo brojati otkucaje. Odbrojao je jedanaest udaraca. Polako je ustao i pogledao na pusti trg. Bilo je vrijeme sastanka.

Prebacio je preko ramena remen sa dva teška čupa i prešao preko užarenog trga, na kojem on kroz cijeli dan, sve dok zvono ne otkuca osam uveče, prodaje limunadu. Prošao je pored fontane i gradske kuće, ispred koje je stajalo desetak motoriziranih policajaca i skrenuo u prvu desnu uličicu iza ugla. Prošao ju je do kraja i izbio na drugi, također pusti trg, prešao ga poprijeko, i zašao u drugu usku uličicu, sličnu onoj u kojoj je i sam živio.

Na pola puta je zastao i naglo se okrenuo. Nigdje nikog nije bilo. Nije ga pratio nitko osim trojice koji su ga pomno motrili kroz spuštene prozorske kapke iz kuće pred kojom je zastao. Trenutak je oklijevao, razmišljajući da li da uđe. Ono što se dogodilo, opominjalo ga je da odustane: svi su već ležali na gradskom groblju, pobijeni od generalovih revolucionara.

Ipak se odlučio da uđe u kuću. Trojica su ga čekala već na ulazu u mračnom predobliju, diskretno osvijetljenom slabom svjetiljkom. Mendoza je stao kraj ulaza i svoj trojici polagano kimnuo. Jedan od njih je bio star, potpuno sijede kose i blijeda lica. Druga dvojica bila su mlada, sa čudnovato tužnim crnim očima.

Starac je bio Gonzalo Aponte, profesor bez studenata, aristokrat bez imanja. General Macia ga je lišio i zvanja i posjeda. Posjed mu je bio konfisciran po generalovoj želji, tako je akt potpisao guverner koji je bio najobičnija lutka u generalovim rukama.

Profesorov duh, međutim, nije bio slomljen: bio je samo star i nemoćan. Sam se nije mogao osvetiti. Ali je bilo drugih koji su to željeli. Desetak njih, koji su to pokušali, pobili su generalovi pratitelji. Razmišljajući o onima koji su već davno sahranjeni, Aponte se obratio Mendoza:

— Došli ste...

— Tako sam obećao.

— Vaš prijatelj Esteban vas je preporučio. Vi znate kakva je to opasnost?

— Znam.

— Devet ih je već poginulo...

— Nisu imali sreće.

Slab osmjeh preletio je preko starčeva lica, prije nego što je postavio sljedeće pitanje: — Zbog čega riskirate toliko mnogo?

— Jako sam siromašan, gospodine. Treba mi novaca.

— I drugi su, pa...

— Možda im je svejedno što žive u bijedi.

— Prema tome, ako sam vas dobro razumio, vi to jedino želite zbog novca.

Odrečno je odmahnuo glavom i odgovorio: — Ne volim generala, i mrzim njegove revolucionare. Naročito Pancha Negrona, koji je ubio mog prijatelja. On mora umrijeti.

— Znači, vi ste spremni?

— Da, gospodine.

— Onda sutra u podne. Pred gradonačelnikovom rezidencijom stajat će troja kola i tjelehoritelji. Oni će čuvati ulicu, a jedan će pratiti generala od gradske vijećnice do kola. Sveukupno, naoružano je dvanaest ljudi. Dvanaest ljudi. — ponovio je, — i svi naoružani.

— Znam...

— Nitko vam neće pomagati, i nikom se ne možete žaliti.

— Shvaćam. Ja jedan, protiv dvanaestorice. Mali sitni prodavač limunade protiv generala i njegove naoružane bande. Ali mislim da neću imati teškoća. Koristit će mi iznenađenje, jer na mene nitko neće sumnjati. Imam već i plan.

— Recite.

— Radije ću ga zadržati za sebe. Ako uspije, znat ćete to sutra. Obrativši se dvojici ljudi, Aponte je dodao: — Kako sami želite, tako radite.

— A novac?

— Vidim da to niste zaboravili...

— Uvijek mislim na obitelj, jer zbog nje to i činim.

— Sutra u jutro, u kavani »Matadora«, dobit ćete novac. Želimo vam uspjeh.

...

Pošto je doručkovač, poljubio kćer i unuku, Mendoza se obratio sinu:

— Pa da krenemo, sine, na posao. — Podigao je dva teška čupa i izašao na ulicu. Sunce je već bilo odskočilo. Bio je zdrav, i nije se tužio na težak život. Sin, koji je bosonog trčao pored njega sa šalicom u rukama, prodorno je vikao: — Limunada! Hladna limunada!

Oko jedanaest, stigli su do krčme »Matadora«. Mendoza je pažljivo spustio teret na pločnik, rekao sinu da ga pričekaj i ušao, Esteban ga je čekao. Uz bocu piva, novac je promijenio vlasnika. Izašao je napolje, gdje ga je čekao sin. Pruživši mu zavijen paket s novcem, Mendoza je rekao: — Što god se dogodilo, ovo nemoj izgubiti. Stavi to u njedra.

— Što je to?

— Nije važno. To je za tebe, sestru i tvoju malu sestričnu.

Dječak je stario novac u njedra, a Mendoza težak jaram na leđa »Ja ću možda umrijeti, ali će moji imati novaca...« — razmišljao je gledajući u sina.

— Limunada! Limunada! — vikao je dječak.

Bilo je vruće, i ulice su gotovo opustjele. Minutu do dvanaest Mendoza i sin su stigli pred gradonačelnikovu rezidenciju. Troja kola bila su parkirana tačno pred izlazom. Devet revolucionara, među njima Pancha-Negron, stajalo je na pločniku. Ostala trojica sjedila su za volanima automobila.

— Limunada! — viknuo je Mendoza, osjećajući teret teških čupova, — jednog punog osvježavajuće tekućine, a drugog smrti.

Niska rasta, plećat i široka lica, Pancha Negron je motrio starca i dječaka. Ostali su nezainteresirano gledali unaokolo, jer prodavač limunade i njegov dječak nisu izazivali nikakvu sumnju.

— Dobro slušaj! — prošaputao je Mendoza sinu. — Kada ti kažem bježi, trči dalje što brže možeš.

Dječak ga je pogledao zbunjeno, ali nije ništa upitao. Generala nije bilo na vidiku. Usporio je korak, a kada je konačno stigao do Negrona, skinuo je čupove s ramena. — Piće, gospodine?

Negron se namrštilo i odrečno mahnuo glavom: — Iz te prijave šalica, u koju cjo grad namače svoja usta? Nikad! — rekao je i pljunuo na pločnik.

Slegnuvši ramenima, Mendoza je izvadio cijaretu i zapalio je. Gledajući ispod oka, opazio je da su se glavna vrata otvorila, i da je general zakoračio na ulicu. Revolveraši su se odjednom uznemirili. Jedan je potrčao generalu u susret, da bi ga dopratio do kola. Mendoza je iskoristio taj trenutak i šapnuo sinu: — Bježi!

Dječak je oklijevao. Udarivši ga po licu, više ništa nije morao da mu kaže. Dječak je počeo trčati. Revolveraši su se nasmijali. U tom trenutku ugledao je generala. Nije bio ni tri metara od njega. Generalovo ružno okruglo lice sa sitnim očima gledalo je pravo u Mendoza. Cigaretu koju je držao u ruci, primio je Mendoza čupu i spustio je u nj. Strahovita eksplozija, gotovo istog trenutka, odjeknula je gradom.

Čuo se tresak stakla s okolnih kuća, a kratku tišinu koja je nastupila, zamijenila su zvona s katedrale preko puta. Grad je pozdravio smrt trana i junačku pogibiju prodavača limunade.

DR KILDARE

Kako može otac biti alergičan na svoju kćer?

Ne doslovce na kćer, već na parfem koji ona upotrebljava.

Jim misli da će me odbiti siromaštvom. On slabo poznaje žensku čud — a naročito moju.

CAROL DAY JOE, AKO IM VI NE FRIZNATE, SAMO CU IM RECI DA STE LAGALI I DA NISAM BOGATA NASLIJEDICA

CAROL, ZAO MI JE ŠTO SAM TO URADIO! — HTIO SAM SE NASALITI NJIMA I VIDJETI KAKO ŽUDE ZA NOVCEM ALI NE MOGU IM TO RECI

G WILSONE! ZATEKLA SAM VAS OVDJE! NISAM NAVIKLA DA SE MOJ GOST OVAKO PONAŠA!

ZAGREB DANAS

DNEVNI KOMPAS

PONEDJELJAK
21. XII

kinematografi

MARŠALSKA 3	BALKAN	tel. 36-080
16, 18, 19, 20, 30	LJUBAV U STOCKHOLMU (tal. komedija)	
PROSINČAK 4	BRATSTVO	tel. 643-806
16, 18, 20	HERKUL I KRALJICA LIDIJE	
PETRINSKA 4	CENTRAL	tel. 37-550
16, 18, 20, 22	BITKA ZA SEVASTOPOLJ (sovj. fil. ZAKON PRERIJE (am. col. skop))	
ILICA 42	JADRAN	tel. 38-010
16, 18, 20	MARINA (tal. film - muz. komedija)	
ILICA 223	KALNIK	tel. 29-431
16, 18, 20	DOSTAVLJACI (am. krim. film)	
JURISICEVA 6	KOSMAJ	tel. 34-754
9	PUT OKO SVIJETA (dom. col. skop)	
11	GRIJEH LJUBAVI (španj. col.)	
13, 17, 21	PUT OKO SVIJETA (dom. col. skop)	
15, 19	GRIJEH LJUBAVI (španj. col.)	
ILICA 90	KOZARA	tel. 572-421
10	NORMANI (tal. franc. col. skop)	
16, 18, 20	NORMANI (tal. franc. col. skop)	
ILICA 10	LIKA	tel. 36-668
10	LJUBAV I OGOVARANJE (tal. film)	
16, 18, 20	PRAVO STANJE STVARI (dom. film)	
SOCIALISTIČKE REVOLUCIJE 65	MOSOR	tel. 36-270
16, 18, 20	PRAVO STANJE STVARI (dom. film)	
DRASKOVIĆEVA 10	OPATJA	tel. 36-664
16, 18, 20	AVANTURE TOMA I JERRYJA TAJNI ARHIV NA ELBI (njem. špij. film)	
KVATERNIKOV TRG	PARTIZAN	tel. 25-860
10	OSVETNIK (zap. njem. film)	
16, 18, 20	DVIJE NEDJELJE U DRUGOM GRADU (am. col. skop)	
FEBRUARSKIM ŽRTAVA	REMETINEC	
16, 18, 19	JEDNOOKI JACK (am. col.)	
TRJANSKA 70	ROMANDA	tel. 512-706
16, 18, 20	BANDA UŽASA (zap. njem. krim. film)	
	SESVETE	
17, 19	KLOPKA ZA DJEVOJKE (franc. film)	
TUSKANAC 1	SLOBODA	tel. 33-273
16, 18, 20, 15	PROKLETA PREVARA (tal. krim. film)	
OKIČKA 3	TRIGLAV	tel. 562-062
16, 18, 20	SREĆA U TORBI (Serv. st. II. dio) (dom.)	
TRG BRATSTVA JEDINSTVA 4	ZAGREB	tel. 36-007
10	DVIJE NEDJELJE U DRUGOM GRADU	
16, 18, 15, 20, 30	DVIJE NEDJELJE U DRUGOM GRADU (am. col. skop)	
SAVSKA 25	STUD. CENTAR	tel. 35-945
16, 18, 20	WINETU - II dio (njem. col. skop)	
ILICA 208	N. S. CESAREC	tel. 571-457
16, 18, 20	NIKAD NE POPUŠTAJ (engl. film)	
	KUSTOŠIJA	
17, 19	NENAJAVLJENI SASTANAK (am. film)	
17, 19	JEDINSTVO	
16, 19, 30	MAJSKI MRAZEVI (mađ. film)	
SVARCOVA 18	N. S. KERŠOVANI	tel. 642-714
	NEMA PREDSTAVE	
BIJENIČKA 97	N. S. KERŠOVANI	
	NEMA PREDSTAVE	
KROPLINOVA 116	N. S. KONČAR	tel. 562-966
	NEMA PREDSTAVE	
MOSLAVACKI TRG b. b.	N. S. PEŠČENICA	tel. 641-473
17, 19	LEGENDA O ZEMLJI SIBIRSKOJ	
PROLETARSKIH BRIGADA 26	R. S. »MOŠE PIJADE«	tel. 513-222
16, 18, 20	ZAKON LINČA (njem. KINOTEKA)	
VLAŠKA 92	KINO STUDIO	tel. 34-826
16, 18, 20	ZALJUBLJENI DETEKTIVI (njem. film)	
KOLETARSKIH BRIGADA 3	N. S. TREŠNJEVKA	tel. 562-489
	NEMA PREDSTAVE	
KORDUNSKA 1	N. S. ZAGREBA	tel. 572-239
16, 20	SAMONIKLI (dom. film)	

radio

ZAGREB

PONEDJELJAK

13.00 Vijesti. Vodostaj — 13.07 Za poljoprivrednike — 13.12 Narodne pjesme i plešovi s raznih strana svijeta — 13.40 Prvi put na našem programu — 14.00 Emisija za pomorce — 14.15 Laka orkestralna muzika — 14.55 Pregled programa Radio - Zagreba — 15.00 Dnevne novosti — 15.15 Zabavni akordi — 16.00 Žena, društvo i dom — 16.15 U opernom svijetu — 17.00 Dopisnici javljaju — 17.20 Estradni orkestar bugarske RTV — 17.40 Jugoslavenska muzika — 18.30 Emisija za pomorce — 19.30 Dnevnik — 20.00 Prijenos koncerta Simfonijskog orkestra i zbora RTV Zagreb (U pauzi koncerta: Vijesti i Muzičke akustičnosti) — 22.00 Vijesti — 22.15 Jedan dan u Grenadi — 23.00 Vijesti — 23.02 Sto sada čitate? — 23.15 U plesnom

Danas u kinu »Lika« i »Mosor« - domaći film

»Pravo stanje stvari«

Režija:

VLADAN SLIJEPEČEVIĆ

U glavnim ulogama:

MILOŠ ŽUTIĆ,
BRANKA ZORIĆ,
STANISLAVA PEŠIĆ,
MIHAJLO KOSTIĆ,
DRAGAN OČOKOLJIĆ,
TAMARA MILETIĆ I
VESNA KRAJINA.

Režiser filma nagrađen

»SREBRNOM ARENOM« za režiju, a

na filmskom festivalu u Londonu film je dobio najviša priznanja.

»Kinematografi«

BRANKA ZORIĆ

tv

PONEDJELJAK

RTV LJUBLJANA - 11.40 TV u školi: Životni put Jugoslavenske narodne armije. Svršetak oko 12.00 sati — 15.20 TV u školi — repriza. Svršetak oko 15.40 sati — 16.40 Ruski jezik na TV — 21. lekcija — 17.10 Engleski jezik na TV — 128. lekcija; RTV BEOGRAD — 17.40 »Francuzi u vašoj kući« — 32. lekcija — 18.10 »Pera Djetlić«, crtani filmovi za djecu; RTV ZAGREB 18.25 Jučer, danas, sutra; RTV BEOGRAD 18.45 Datumi nauke: Marija Curie — 19.15 Nedjeljni sportski pregled — 20.00 TV dnevnik; RTV ZAGREB 20.30 »Moments musicaux«, kratki TV koncert — 20.40 Vjekoslav Majer: »Gospodin Fulir«, TV drama; RTV LJUBLJANA 21.40 »Ballet Marthe Graham«, snimka emisije talijanske televizije; RTV ZAGREB oko 22.10 Jučer, danas, sutra; AVA-LA 18.25 Najava programa — 18.30 Vijesti — 22.10 Vijesti; KRVAVEC 18.25 Na-

java programa i TV obzornik — 18.45 Kuharski savjeti — 19.45 Nagrade TV preplatnicima — 21.40 Naš teleobjektiv — 22.10 TV obzornik.

TV AUSTRIJE

18.30 Vijesti — 18.33 Tečaj francuskog jezika — 19.00 Tiska revija — 19.05 Sportske aktuelnosti — 19.25 Zabilježeno za vas — 19.30 »Vrijeme u slici« — 19.55 Izlog — 20.00 Muzik kratkog filma — 20.10 Simenon: »Maligret u Liberty-paru« — 21.05 Oko sportskog stola. U nastavku: »Vrijeme u slici«.

RAI

17.30 TV za djecu — 18.30 Nikad nije prekasno — 19.00 TV-žurnal — 19.15 Prikaz izdavačke djelatnosti — 20.05 TV-sport, reklame, prognoza vremena — 20.30 TV-žurnal — 20.50 »Karusel« — 21.00 »Auditorio C« — 23.00 TV-žurnal.

kazališta

TRG MARŠALA TITA 15

HNK

tel. 37-447

DANAS

u 19,30 sati

Svečana predstava u povodu Dana JNA

Musorgski: BORIS GODUNOV

(Za uzvanike)

Verdi: DON CARLOS

Gostuje U. Borsio, Italija — T. Nerlać

FRANKOPANSKA 8-10

ZDK

tel. 24-625

DANAS

u 16 sati

Javni generalni pokus

Benavente: PEPELJUGA

Izvod: Zagr. pion. kazalište

SUTRA

u 18 sati

O'Neill: I LEDAR DODE

Rasprodano čl. Kluba prijatelja kazališta

KAPLOV 9

KOMEDIJA

tel. 38-214

DANAS

u 19,30 sati

Nušić: OŽALOŠĆENA PORODICA

Gostovanje u Brežicama

SUTRA

NEMA PREDSTAVE

ZAGREBAČKI KAZALIŠNI STUDIO

DANAS

NEMA PREDSTAVE

TOMISLA VOV TRG

KAZALIŠTE LUTAKA

tel. 36-820

DANAS

SUTRA

u 17 sati

u 19 sati

NEMA PREDSTAVE
»Mendine Novogodišnje pustolovine«
Za Sind. podr. Zav. za izmjeru zemljišta
»CRVENKAPICA«
Za Sind. podr. pod. »DUHAN«

HUMORISTIČKI RESTORAN-TEATAR »JAZAVAC« MEDULIĆEVA 2

Novi satirički program »ISPECI PA — PRE-SUTI« svakog dana osim utorka u 19 i 22 sata. Ulaznice se mogu nabaviti u prizemlju Nebodera od 8 do 17 i u »JAZAVCU« od 18 sati nadalje.

Desurstra

BOLNICE

U ponedjeljak — Kirurška služba: Dr. J. Kajfeš, Interni služba: Dr. M. Stojanović, Ginekološka - porodijska služba: Dr. M. Stojanović i Dr. O. Novosel, Otorinolaringološka služba: Dr. M. Stojanović, Očna služba: Dr. M. Stojanović, Pedijatrijska služba: Dječja bolnica Klaićeva, Neuropsihijatrijska služba: Dr. M. Stojanović, Dječja kirurgija: Dječja bolnica Klaićeva, Hitna zubarska služba: Stanica za hitnu pomoć — ulaz iz Dordićeve ulice 26 od 20 do 6, nedjeljom od 0 do 24 sata.

LJEKARNE

U ponedjeljak — Centralna ljekarna Trg Republike 3 i ljekarne: Trg žrtava fašizma 8, Končarova 93.

Lgostiteljstvo

»SAMOBORSKI SLAPOVI«, SAMOBOR — javljamo svojim cijenjenim gostima da smo ponovno počeli s radom uz odličnu novu ciglansku glazbu braće Loko-toš. Nudimo naše čuvene riblje specialitete kao lis-paprikaš, pastvu Dnevno kolinske večere uz vina »Samoborsko gorje« i »Pješivica«. Dodite i u-vjerite se.

Novootvorena riblja restoracija Neretva, Rađe Končara 90, cijenjenim gostima nudi sve vrste riba i ribljih specialiteta, uz

vodič

dobra domaća i dalmatinska vina
Restoracija »GRMOSCI-CA«, nova kuglana. Poznati specijaliteti — Domaća i strana kuhinja — Odlična vina — Svaki dan glazba — Nova osmestazna kuglana — Solidna podvorbica — Dodite i u-vjerite se!

Trgorine

NON STOP

Prodavaonice sa samoposluživanjem mješovitih robe otvorene od 7-20 dostave osimnica u kuću, može se naručiti tj. 22. tel. 23-090. Trg Jože Vlahovića, tel. 32-707. Britanski trg 12, tel. 38-437. Trg Republike 4 tel. 35-726.

Izletište »GRČ« na Krki kod Brežica uz dobru glazbu za ples i narodne pjesme poziva Vas na doček NOVE GODINE Dobra večera sa poznatim cvičkom i domaćim bizijskim vinom rezervacije kod Sefa sale. Telefon Brežice 29. Otvoreno osim ponedjeljka do tri sata ujutro.

IZLOZBE

Izložba dječjih igračaka za djecu od jedne do treće godine namjenjena roditeljima, odgovjateljima, kulturnim radnicima i privrednicima otvorena je od 18. XII do 20. XII ujutro od

10-13 i poslijepodne od 17-19 sati u Centru za dječje igre i igračke, Gornji grad, Demetrova 11.

Likovni studio u izložbenim prostorijama Moderne galerije, Strossmayerov trg 12, II kat. Izložba Andreja Jemeca (Ljubljana) »Akva-rel, crteži do 28. o. mj. od 10 do 13 i 17 i 19 sati.

Medalja u Hrvatskoj (i republička izložba hrvatskih medalja i plaketa) održava se dnevno od 10 do 13, te od 18 do 20 sati do 10. I. 1965. u Muzeju za umjetnost i obrt, Trg maršala Tita 10.

PREDAVANJA

Narodno sveučilište Grada Zagreba, Kordunska 1 — ponedjeljak u 18,30 sati — »Jevtušenko osvaja svijet«, poezija poznatog sovjetskog pjesnika u izvođenju

slušača Akademije za kazališnu umjetnost. Režija: B. Miholjević. Izbor poezije: B. Nikpalj.

Zdravstveno narodno sveučilište, Račkoga 7 — ponedjeljak u 18,30 sati — Zdravstveni film: Bolest ustiju.

Geografsko društvo Hrvatske, Marulićev trg 19/II — ponedjeljak u 19,30 sati — predavanje — asist. Miroslav Sić: »Geografski profil kroz središnji alpski prostor« (s kolor diaporativima).

Pionirsko kazalište Trešnjeva, Mošenička 1 — ponedjeljak u 15 i 19 sati: Copić: Orlovi rano lete (Akademija u čast Dana JNA utorak u 15 i 19 sati: Copić: Orlovi rano lete (Akademija u čast Dana JNA).

Variete

U ponedjeljak u 18 i 20 sati: »Vedri akordi«, Koncert Vokalno »instrumentalnih sastava.

7 — 20 sati

I NA KATOVIMA

Na Ma

Ilica

NON — STOP

3019

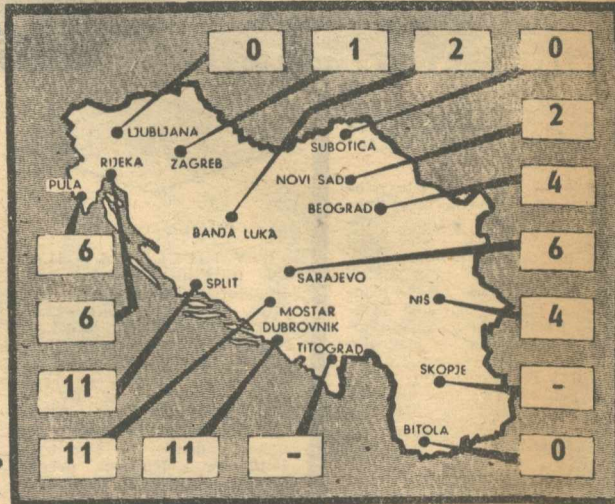
POSLEDNJE VIJESTI

prognoza
**IZVJEŠTAJ HIDRO-
METEOROLOŠKOG
ZAVODA HRVATSKE**

JUTROS: U Srbiji i Ma-
kedoniji bilo je umjereno
oblačno s mjestimičnom
maglom, a u svim ostalim
predjelima oblačno sa sla-
bim oborinama.

DANAS: Prevladavati će
oblačno vrijeme s kišom i
lokalnim grmljavinama na
Jadrani i slabim snijegom
u zapadnim predjelima u
unutrašnjosti. Na sjever-
nom i srednjem Jadranu
bura. Temperature u unu-
trašnjosti oko 0, a na Ja-
dranu između 8 i 13 C.

TEMPERATURE U 7h

Večernji list

**SOCIJALISTICKOG
SAVEZA RADNOG
NARODA GRADA
ZAGREBA**

Izdaje i štampa Novinsko-izdavačko poduzeće »Vjesnik«, Odranska bb. Uređuje redakcijski kolegij: Vera VRCIC, glavni i odgovorni urednik, Ladislav MELCICKI, zamjenik glavnog urednika, Ante UNGARO, pomoćnik glavnog urednika i urednik unutrašnje-političke rubrike, Drago SUBIĆ, urednik vanjsko-političke rubrike, Milan VUCKOVIĆ, urednik zagrebačke kronike, Danko OBLAK, urednik kulturne rubrike, Kamilo FERENČAK, urednik vijesti i pokrajinske rubrike, Ico KERHIN, urednik sportske rubrike, Virgil KURBEL, urednik zabavne rubrike, Bora ĐORĐEVIĆ, urednik-reporter, Alojz SEVCIK, tehnički urednik.

SUDAR VLAKOVA

**PRETPOSTAVLJA SE DA JE POGINULO
OKO 70 PUTNIKA**

MEXICO CITY, 21. prosinca (AFP) —
Na željezničkoj stanici u meksičkom
gradu Tlacotalpan u državi Vera Cruz
jučer je došlo do sudara teretnog i put-
ničkog vlaka.

U ovoj teškoj željezni-
čkoj nesreći poginuo je 41
putnik, dok je preko 75
njih povrijeđeno. Više po-
vrijeđenih putnika nalazi
se u kritičnom stanju. Me-

đutim, to su nepotpuni iz-
vještaji ove nesreće i pre-
putnik, dok je preko 75
njih povrijeđeno. Više po-
vrijeđenih putnika nalazi
se u kritičnom stanju. Me-

57 RUDARA IZGUBILO ŽIVOTE

Eksplוזija plina

LIMA, 21. prosinca (AFP, Reuter) — Jučer je
u rudniku ugljena blizu grada Sera Pascoa u
centralnim Andama došlo do snažne eksplozije
plina.

Prema nepotpunim izvje-
štajima, u ovoj kotastro-
falnoj nesreći izgubilo je

živote 57 rudara, dok je
ozlijeđeno oko 30 rudara.
Do eksplozije u rudniku
došlo je zbog sagorijevanja
plina i ugljene prašine.

NOVI NAPADI USTANIKA U VENEZUELI

CARACAS, 21. prosinca
— Agencija France Presse
javlja o novim napadima
ustanika u Venezueli u
gradu Villanuevi, u državi
Lara.

CARADON VJERUJE U RJEŠENJE KRIZE

LONDON, 21. prosinca
(Reuter, AFP) — Stalni
britanski predstavnik u UN
lord Caradon izrazio je u-
vjerenje da će se početkom
idućeg godine u nastavku
rada Generalne skupštine
UN pronaći rješenje sa-
dašnje finansijsko-ustavne
krize svjetske organizaci-
je. Lord Caradon doputo-
vao je jučer iz New Yorka
u London. »Sada je teška
situacija, ali ne vjerujem
da će biti nerješiva« —
rekao je Caradon.

POSLEDNJE VIJESTI

GROMIKO O RAZGOVORIMA S JOHNSONOM I RUSKOM

KORISNI KONTAKTI

NEW YORK, 21. prosinca (AFP) — Sovjetski ministar van-
jskih poslova Andrej Gromiko otputovao je sinoć iz New
Yorka u Moskvu poslije dužeg boravka u SAD. On je za to
vrijeme sudjelovao u radu Generalne skupštine UN.

U vrijeme svoga borav-
ka u SAD, Gromiko je ta-
kođer imao niz susreta s
američkim predsjednikom
Johnsonom i državnim se-
kretarom Ruskom.

Ministar Gromiko je
pred odlazak izjavio da je
sovjetska delegacija na XIX

zasjedanju Generalne skup-
štine ulagala i da će ula-
gati napore za smanjenje
međunarodne zategnutosti
i jačanje UN.

»Tokom boravka ovdje
— rekao je Gromiko — iz-
vršio sam s predsjednikom
Johnsonom i ministrom
Ruskom korisnu razmjenu

mišljenja o pitanjima ko-
ja se tiču američko-sovj-
tskih odnosa, kao i o nekim
drugim pitanjima«.

Gromiko je dodao da je
razgovarao i sa šefovima
delegacija nekih zemalja
učesnica ovogodišnjeg za-
sjedanja Generalne skup-
štine UN.

NESREĆA NA MOSTU

CHAVES, 21. prosinca
(Reuter) — Pet osoba je
izgubilo živote, a 29 osoba
je ozlijeđeno u sudaru au-
tobusa s kamionom kod
portugalskog mjesta Cha-
ves. Nesreća se dogodila
u momentu kada su se ova
dva vozila nalazila na mo-
stu.

● NASTAVAK SA 1. STR.

U rezoluciji Sedmog kon-
gresu KP Indije kaže se
da je međunarodni komu-
nistički pokret doveden do
ivice rascjepa zato što je
rukovodstvo KP Kine »po-
kušalo nametnuti vlastitu
alternativu generalne lini-
je koja je utjelovljena u
Moskovskoj deklaraciji i
u moskovskoj izjavi komu-
nističkih partija«.

Dodaje se da je ta alter-
nativna generalna linija
rukovodstva KP Kine na-
šla najsuroviji i najde-
struktivniji izraz u odnosu
na Indiju. Kineske armije
završile su veliki napad
preko MacMahonove lini-
je u pokušaju da indijsko-
kineski granični problem
riješe vojnom silom. Ki-
neska agresija protiv naše
zemlje — kaže se u rezolu-
ciji — prapraćena je
klevetničkim napadima na
našu Partiju i otvorenim
pozivom na njen rascjep.

Uzak nacionalistički i
šovinistički stav kineskog
rukovodstva u graničnom
pitanju i njegov pokušaj
da se to riješi vojnom si-
lom nanio je najveći uda-
rac našem demokratskom
pokretu jer su time stvo-
rene mogućnosti da snage
domaće reakcije ojačaju i
zadobiju važne pozicije u
političkom životu. Zbog
toga se u slučaju naše Par-
tije još hitnije nameće po-
treba borbe protiv štetnih
ideoloških i političkih sta-
vova rukovodstva KP Ki-
ne.

Iz naerta rezolucije is-
pušteno je Staljinovo ime
u dijelu koji govori o
kultu ličnosti. U definitiv-
noj redakciji teksta kaže
se da kult ličnosti nije og-
rađen samo na Sovjetski
Savez. Izbačen je također
pasus u kome se govori o
problemima u SEV-u.

**DAROVİ DJEDA MRAZA
ZA DANE DJEČJE RADOŠĆI
SLIKOVNICE I KNJIGE MLADOSTI**

mladost
IZJAVLJUJE: KNJIGE I SLIKOVNICE

PLAMEN PLEMITNE LOZE

**KOMBINAT VINO · DUHAN · VOĆE
IMOTSKI**
JLICA 214 · IJICA 285
BORONGAJSKA — B. NUŠICA 2
RADE KONČARA 245
ALEJA BORISA KIDRIČA 153
PRODAJA NA VELIKO:
KAPTOL 28, TEL. 35811

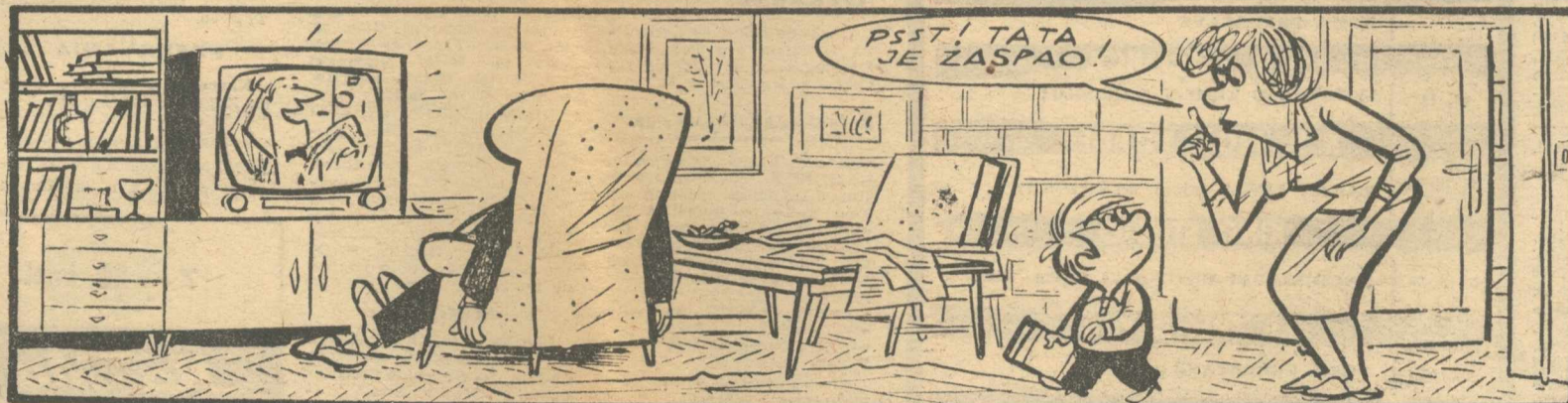
POKLON NASTAVNOM VIJEĆU

Na Visokoj privrednoj školi u Za-
grebu održana je druga promocija ove
godine. Četrdeset i šest studenata ove
škole postali su diplomirani ekono-
misti. U ime kandidata koji su diplomi-
rali zahvalio se diplomant Vjekoslav
Čemeljić, a posebno se zahvalio prvi
diplomant iz Gvineje Kaba Ahmer Ma-
mady, koji je u znak zahvalnosti na
brizi i pomoći pruženoj u toku studija
poklonio nastavnom vijeću Visoke
vredne škole skulpturu u drvu — torzo
mlade Afrikanke.

Na slici: dekan Ranko Frua prima
poklon.

I. VOLJEVICA

GRGA

Večernji list

PONEDJELJAK

Zagreb, 21. XII 1964. ★ God. VI ★ Broj 1685
CIJENA 20 D

REZOLUCIJA VII KONGRESA KP INDIJE KRITIZIRA
RAZBIJAČKU POLITIKU PEKINGA

Oštra osuda

BOMBAJ, 21. prosinca (Tanjug) — Oštra osuda politike kineskog rukovodstva »odgovornog za razjedinjenost« u socijalističkom lageru i razdor u međunarodnom komunističkom pokretu i potpuno identificiranje s linijom Moskovske deklaracije i izjave komunističkih partija — to su osnovne karakteristike rezolucije o stanju u međunarodnom komunističkom pokretu koju je usvojio Sedmi kongres KP Indije.

Bilo je amandmana koji su predlagali da se ublaži oština napada na kinesku politiku, ali su oni odbačeni u komisiji koja je raspravljala o nacrtu rezolucije.

Plenumu kongresa objašnjeno je da je to učinjeno zato što je kinesko rukovodstvo nanijelo goleme štete međunarodnom komunističkom pokretu svojim stavovima u pitanjima rata i mira, koegzistencije, graničnih sporova, jedinstva komunističkih partija i u pojedinim kritičnim situacijama kao što su bili kubanska kriza i indijsko-kineski granični sukob i drugo.

● NASTAVAK NA 16. STR.

ŠTAB ZA OBRANU OD POPLAVE PONOVO SE
OKUPIO, NO SAVA JUTROS OD 4 SATA NE RASTE

SAVA OPADA

ZAGREB, 21. prosinca — Vodostaj Save jutros se ustao na 230 centimetara. Kako Sava uzvodno od Zagreba opada, očekuje se da će već u prvim prijedpodnevnim satima opasti i u Zagrebu.

Sinoć, čim je vodostaj počeo rasti okupio se Štab

za obranu od poplave, a područni rukovodioci za obranu od poplave dobili su naređenje da dežuraju na svim sektorima nasipa. Povišenje vodostaja zabilježeno sinoć pripisuje se obilatim kišama koje su posljednjih dana padale u Sloveniji. Međutim, predvečer kišu je zamijenio snijeg, pa je opasnost od daljnjeg porasta vodostaja odgođena.

NOGOMET I PUBLIKA NA ODMORU

Nogometno prvenstvo ide na odmor. Posljednji dan protekao je dosta burno. U Zagrebu bilo je protesta, užasno slabog suđenja, dosuđenih i nedosuđenih zgoditaka... U Beogradu pobjednički gol pao je minutu poslije regularnog kraja utakmice. »Sarajevo« je još jednom »velikom« oduzelo bodove, na Riječi je još jedan »veliki« ostavio bodove. Na začelju velika pomeranja. Kraj u potpunoj neizvjesnosti. Sve je ostavljeno za proljeće, za nastavak prvenstva koji će uslijediti potkraj veljače. Burni završetak, nažalost nije mogao da spasi slabu sezonu nogometa. Možda to uspije da nadoknadi proljeće.

Na slici momenat sa sarajevske utakmice. Gužva pred vratima Dinama. Škorić intervenira ispred Sehovića (9) i Cerkića (10) a sa strane Klun (2) i Ramljak (3)

OSMO GLASANJE ZA PREDSEDNIKA TALIJANSKE REPUBLIKE

BEZ REZULTATA

RIM, 21. prosinca (Tanjug) — Osmo glasanje za predsjednika Talijanske Republike, koje je održano sinoć na zajedničkoj sjednici oba doma talijanskog Parlamenta, također je završeno bez rezultata. Nijedan od kandidata nije dobio propisanu većinu od 482 glasa.

Kandidati su dobili sinoć slijedeći broj glasova: Giovanni Leone 312, Umberto Terracini 252, Amintore

Fanfani 132, de Marsanici 38, Giulio Pastore 34, razni kandidati i prazni listići 35. Uzdržanih od glasanja bilo je 148.

Službeni delegat demokršćanskog rukovodstva Leone ponovno je nazadovao, ali samo za jedan glas. Jedini cilj inzistiranja na njegovoj kandidaturi moglo je da bude provjeravanje efekta, kod demokršćanskih poslanika i senatora, poziva koje im je uputilo rukovodstvo stranke da poštuju partijsku disciplinu i jedinstvo. Iz izbornog rezultata proizlazi, međutim, da ovi pozivi nisu imali željeni odjek.

Novost osmog glasanja je kolektivna apstinencija socijalista, socijal-demokrata i republikanaca, koji su odstupili od kandidature

Saragata. Njihov gest je djelovao iznenađujuće, jer se očekivala nova kandidatura u smislu kako je predložio Saragat u jednom pismu šefovima tri stranke lijevog centra. Apstinencija ovih tumači se kao demonstracija protiv postupka demokršćanskog rukovodstva, koje nastoji pod svaku cijenu da nametne kandidata koji iz dana u dan gubi demokršćanske glasove.

Komunisti su glasali i dalje za svog formalnog kandidata Terracinija u očekivanju da će se situacija ipak razjasniti, kako bi mogli da odluče kojem će kandidatu dati svoj paket glasova.

Predsjednik skupštine Ducci savzao je stoga parlament na deseto glasanje za danas u 11 sati.

OD DANAS ČITAJTE

ŠJAI I BIJEDA SAJGONA

novi feljton Ladislava Melčickog, zamjenika glavnog urednika »Večernjeg lista«, koji već pola godine boravi u Aziji

OTMIČARI

U MANHATTANU

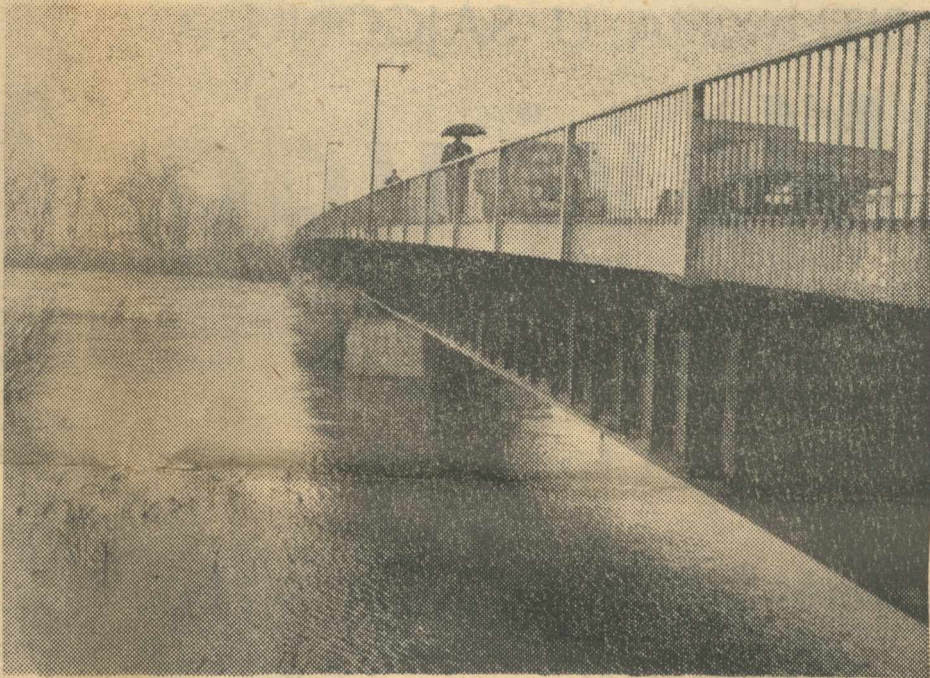
roman Thomasa Waisha koji je za to djelo dobio nagradu »Edgar Allan Poe«, što se svake godine dodjeljuje za najbolji kriminalistički roman

* * *

DANAS

»GOSTI« U SVOJOJ DOMOVINI

Naši reporteri Nenad Fiegenwald i Božo Kelemenić putovali su od granice do Zagreba jednim od specijalnih vlakova što ovih dana dovoze naše građane zaposlene u inozemstvu. Što su na tom putu zabilježili čitajte na 4. strani.

KAMERA NASEG FOTOREPORTERA JUTROS JE KOD SAVSKOG MOSTA ZABILJEŽILA NIVO SAVE 230 CENTIMETARA VIŠI OD NORMALNOGA.

JUBILEI

75-GODIŠNJICA KUMROVAČKE OSNOVNE ŠKOLE
»JOSIP BROZ - TITO«

ZAGREB, 21. prosinca — Svečanom sjednicom nastavničkog vijeća i školskog odbora jučer je u Kumrovcu proslavljena 75-godišnjica osnivanja osnovne škole koja nosi ime njenog najdražeg učenika — predsjednika Republike Josipa Broza Tita.

Na školskoj zgradi u Kumrovcu otkrivena je tim povodom spomen-ploča u znak sjećanja na 20-godišnjicu konferencije predstavnika naroda ovog dijela Hrvatske na

kojoj su donijete značajne odluke o pružanju ekonomske pomoći jedinicama Narodnooslobodilačke vojske.

Pored pokrovitelja proslave, general-pukovnika Ivana Rukavine, svečanosti u Kumrovcu prisustvovali su predsjednik Saveza udruženja boraca Hrvatske Marko Belinić, predstavnik Općinskog komiteta SK iz Klanjca, mnogi prosvjetni radnici i mještani Kumrovcu i drugih sela Hrvatskog Zagorja.

Invalid

Obratio mi se naš sugrađanin Vlado Horvat i molio me da opišem slučaj koji mu se nedavno dogodio. Drastičan je, doduše, čak nepojmljiv, vjerujem i zbog toga, dakle, zaslužuje da se s njim upoznate.

Drug Horvat je teški invalid. Paralizirane su mu noge, ali ima invalidski automobil preuređen za vožnju isključivo pomoću ruku. I posve zdravi vozači imaju mnogo peripetija sa svojim kolima uz današnju situaciju s našom servisnom službom. Kako je tek invalidima?

Jer kola treba, razumije se, održavati, prati, podmazivati. I krenuo je drug Horvat nedavno po gradu od servisa do servisa ne bi li obavio taj posao. Ali svugdje je bilo toliko ljudi da mu je bilo nemoguće ostvariti namjeru. Odlučio je ta-

da da ode do novootvorenog servisa »Croatia Petrol« u Jankomiru, misleći da će možda tamo lakše i brže biti uslužen.

No kad je stigao do servisa našao je pred sobom dva »Fica«. Budući da je bilo hladno, a vrlo bi teško mogao izaći iz kola i smjestiti se u kancelariji, zamolio je dvojicu šofera neka ga, kao teškog invalida, puste prije reda u proceduru.

Šoferi su to odlučno odbili, počeli su mu dobacivati što se njih tiče što je on invalid i druge primjedbe. I nikako da ga ostave na miru. On se pomirio s tim što ga nisu pustili ni na red i ušutio je, ali toj dvojici nikako nije bilo dovoljno sve ono što su mu izgovorili nego su ga i dalje ismjeivali i zadirkivali. Obavivši posao kao da su mu htjeli još pokazati kako zapravo imaju vremena napretek, pa su

otišli da se griju kod blagajnika, nastavljajući zadirkivanje i ismjeivanje.

»Žalosno je«, kaže drug Horvat, »ne samo osnovno pomanjkanje takta u tih ljudi nego i to što »Croatia Petrol« dopušta da se s njihovim mušterijama invalidima tako postupi. Svugdje u svijetu sam kao invalid imao prednost, rado su mi priskakivali u pomoć i nikada mi se tako nešto nije dogodilo. A najmanje da me netko ismjehuje zbog moje nesreće...«

Htio bih, druže Horvat, nešto dodati vašim konstatacijama. Mene je osobito pogodilo to što je jedan od »Fica« nosio oznaku »Auto-škole«. Zar se čudimo niskoj kulturi nekih naših vozača, kad ih podučavaju i spremaju za saobraćaj i takvi beskrupulozni nastavnici kakav je bio onaj s kojim ste se sreli u Jankomiru?

Embargo !!

„PRAVDA“ O
MEĐUNARODNIM
ODNOSIMA
U 1964. GODINI

JAJČANJE SNAGA MIRA

U članku pod naslovom »Za kompaktnost demokratskih snaga« organ CK KPSS »Pravda« sumirao je pitanja i događaje koji su se odigrali na međunarodnoj sceni u 1964. godini. »Pravda« ističe da su strani komentatori skloni da pažnju usmjere na smjene državnika u nizu zemalja, međutim, prema ocjeni lista, osnovna karakteristika međunarodnih zbivanja bila je: jačanje snaga mira, porast klasne borbe u kapitalističkim zemljama, snažan razvoj narodnooslobodilačkih pokreta i približavanje stavova svih progresivnih snaga u svijetu.

List također ukazuje da su bile neosnovane iluzije imperijalističkih krugova da se suprotstave stalnoj podršci koju SSSR i druge socijalističke zemlje ukazuju borbi naroda za oslobođenje. Također, kaže se u članku, propali su i pokušaji pritiska na komuniste da se odreknu marksističko-lenjinstičkih principa ideologije i politike. Ne spominjući KP Kine

»Pravda« piše, »da postoje ljudi koji tvrde da tobože lenjinski vanjskopolitički kurs miroljubive koegzistencije dvaju sistema znači kapitulacija pred imperijalizmom«, i da je, tobože suvremena generalna linija komunističke »naničela veliku štetu međunarodnom radničkom i demokratskom pokretu. Zivotna praksa je opovrgla takve neosnovane tvrdnje, do-

daje »Pravda« i ističe da su u uvjetima miroljubivog razvoja u protekлом periodu svjetski socijalistički sistem, međunarodna radnička klasa i nacionalno oslobodilački pokreti ostvarili nove i značajne uspjehe.

Vodeći sovjetski list piše da je ove godine zapaženo i zajedničko istupanje »raznih odreda trudbenika i nji-

hovah organizacija« u suvremenom radničkom pokretu. To su prije svega, borba za mir i smanjenje vojnih rashoda, borba protiv širenja atomskog oružja, te borba za bolje uvjete života i rada.

»Na toj osnovi može da bude razrađen opći demokratski program zajedničkih akcija«, ističe »Pravda«, dodajući da bratske komunističke partije smatraju da »predstoji složena i duga idejno-politička borba, jer zbliženje sa socijalistima ne bi trebalo da dovede do ideoloških ustupaka reformizmu.«

SPECTATOR

Zakulisna igra

Opće je mišljenje da su zapadni Nijemci vrlo loše prošli u Parizu gdje su bili okupljeni ministri 15 zemalja Atlantskog pakta. Evo zašto:

1. Takozvana multilateralna nuklearna sila, koju su željeli, a koju su Amerikanci, da im udovolje, pokušali organizirati, nikako da dobije korijena. Francuska je oštro protiv nje, Britanija predlaže nešto drugo, a svi ostali ne pokazuju nimalo interesa. Čini se da je najbolje na to staviti križ.

2. Bonjski ministar vanjskih poslova Schröder napravio je dvije krupne greške. Da bi naglasio kako je Zapadna Njemačka definitivno okrenula leđa de Gaulleu i orijentirala se na Washington, govorio je ironično o francuskoj »force de frappe«, to jest o francuskom nuklearnom naoružanju. Tobože, to i onako malo vrijedi. Razljutio je Francuze. Osim toga, pogriješio je kad je predložio da se odmah pristupi rješavanju pitanja njemačkog ujedinjenja i da se za to traži otvaranje jedne permanentne konferencije četiri sile — SAD, Sovjetskog Saveza, Britanije i Francuske. Navodno je Schröder vjerovao da će to odbiti Moskva, ali odbijaju i sve tri zapadne sile. Kako da Schröder nije to predosjećao?

Ali događa se i nešto mnogo interesantnije, a za Bonn neznatnije, ako su točni glasovi da se to događa: umjesto da se zbog odbijanja multilateralne sile, i čitave ostale američke politike u Evropi, SAD i Francuska još više udalje (govorilo se čak i o istupanju Francuske iz Atlantskog pakta), one kao da se baš sada počinju približavati. Ručak i još jedan razgovor američkog ministra vanjskih poslova Ruska s predsjednikom de Gaulleom bili su navodno uvod u nešto sasvim novo: umjesto da se nastavi s poznatom politikom izolacije Francuske, što je dizalo važnost Bonnu, sada se de Gaulle nudi neka koordinacija američke i francuske nuklearne strategije. O tome piše djeopolitički »Paris Presse«:

»Nije još rečeno ni da, ni ne, ali poziv je jasno učinjen, a ima mnogo vjerojatnosti da će biti prihvaćen.« Amerikanci su očito stvar potakli, ali oni plasiraju verziju kao da je inicijativa de Gaulleova. Ovako kažu oni:

»S obzirom na francusko-američke divergencije, Francuska je dala inicijativu i predložila koordinaciju u planiranju vojnih ciljeva.«

Navodno su dva ministra obrane, američki McNamara i francuski Messmer, već postigli načelan sporazum, pa bi to koordiniranje imalo početi 1965., kad francusko nuklearno naoružanje bude nešto savršenije.

Sve to izlazi na javu (u nagadanjima i komentarima) postije odlaska atlantskih ministara iz Pariza i poznatog komunističkog o slabom uspjehu tog sastanka. Očito je taj veliki skup služio tim francusko-američkim razgovorima više nego icemu.

Sada dobiva na značenju i članak Weinstaina, poznatog njemačkog vojnog stručnjaka i stalnog saradnika »Frankfurter Allgemeine« poslan listu iz Washingtona prije pariskog sastanka ministara. Weinstein je u tom članku jasno svojim sunarodnjacima kazao da je »stari plan o multilateralnoj sili napušten« i da Amerikanci skreću na sporazum s de Gaulleom o koordiniranju atomskih snaga.

Ako se to ostvari, de Gaulle će postići što je htio. Nijemci će dobiti što im je bude dalo, i vojnički i politički, a neće više moći jednog ucjenjivati s drugim.

Sve sada zavisi o tome hoće li Johnson de Gaullea zblijda gledati kao ravnopravnog partnera.

SITUACIJA U SAJGONU

Novi udar?

Situacija u glavnom gradu Južnog Vijetnama Sajgonu još uvijek je neizvjesna. Događaji se mijenjaju filmskom brzinom, ali bez izgleda u trajnije rješenje. Prema najnovijim vijestima, u Sajgonu je raspušteno Visoko nacionalno vijeće i uhapšeno sedam njegovih članova. Vojni šefovi tvrde da je vijeće raspušteno uz odobrenje šefa države Fan Kak Sua i premijera Tran Van Honga, ali to još uvijek nije potvrđeno, jer su istodobno prekinute i sve veze između Sajгона i ostalog svijeta.

POSILIJE NAPADA NA
JUGOSLAVENSKI
KONZULAT
U MILANU

Uhapšeni atentatori

Milanska policija uhapsila je trojicu neofašista koji su pokušali da izvrše atentat na zgradu lista KP Italije »Unita« i na zgradu jugoslavenskog generalnog konzulata u Milanu. U saopćenju milanske kvesture se kaže da su kao krivci ovih atentata identificirani Antonio Zanchi, vlasnik malog industrijskog poduzeća u likvidaciji i još dvojica članova neofašističkog pokreta Alberto Moncardari i Luigi Radice.

U stanu prvoga policija je pronašla 40 dinamičnih bombi, veću količinu električnih detonatora i fitilja za potpaljivanje. Metalne eljevi napunjene dinamitom koje su se nalazile u skrovištu kod Zanchija identične su s onima koje su otkrivene u štampariji lista »Unita«. Antonio Zanchi priznao je da je sudjelovao u pokušaju atentata protiv lista KP Italije »Unita«, ali još poriče sudjelovanje u akciji protiv jugoslavenskog generalnog konzulata. Međutim, policija raspolaže takvim dokazima da nema nikakve sumnje da su joj u ruke pali pravi zločinci. Osim spomenute trojice, u zatvoru se nalazi još sedam osoba, svi poznati neofašisti, tako da je policija uvjeren da će ovog puta otkriti čitavu terorističku organizaciju zajedno s kolovodama i financijerima.

Vojno vijeće, koje je formirano prije dva dana, objavilo je proklamaciju o raspuštanju Visokog nacionalnog vijeća. U proklamaciji se kaže da je raspuštanje civilnog vijeća izvršeno »radi čišćenja elemenata koji su sprečavali reorganizaciju oružanih snaga i slabili antikomunistički potencijal«. U proklamaciji se izražava povjerenje vojske šefu države Fan Kak Sua i premijeru Tran Van Hongu.

Raspušteno Visoko nacionalno vijeće figuriralo je kao

neka vrsta parlamenta. Raspuštanje tog vijeća smatra se kao »djelotvorni državni udar«. Prema tome, ovo bi trebao biti treći udar koji je za nešto manje od godinu dana izvršila u Južnom Vijetnamu grupa mladih oficira. Očekuje se da bi uskoro moglo doći i do prisilnog penzioniranja oko 40 generala i viših oficira. Ovu mjeku nedavno je zatražila grupa generala koja je u glavnom komandantu i šefu vojnog vijeća generalu Kanu postavila ultimatum zahtijevajući da pruži otvorenu podršku vladi Tran Van Honga ili da napusti položaj. Tvrdi

TRAN VAN HONG

se da je novo vojno vijeće formirano na zahtjev komandanata nekih ključnih vojnih jedinica sa zadatkom da kontrolira generala Kana i njegove pomoćnike. Prema posljednjim izvještajima, od 17 članova raspuštenog visokog nacionalnog vijeća 14 ih je stavljeno u kućni pritvor, zajedno sa 22 druga viša oficira. Neizvjesnost u Sajgonu povećana je i vijesću da je u kućni pritvor stavljen i premijer Tran Van Hong, ali to još nije potvrđeno.

SJAJ I BIJEDA SAJGONA

PIŠE:
L. MELČICKI

Prema opsjednutom gradu

Bio sam jedini Evropejac ili, kako ovdje nazivaju sve bijelce bez obzira odakle su, »čovjek bijelog lica, duga nosa« — za razliku od ljudi koji žive u Južnoj Aziji, a tamne su puti i kratkog spoštenog nosa — među »domaćinima« koji su toga dana putovali avionom iz Vijetnama u Sajgon. Bilo nas je 48 putnika, od čega tri muškarca. Sve to ne bi bilo spomena vrijedno da se let odvijao pod normalnim okolnostima. Ali...

Prije svega, avion je krenuo sa 80 minuta zakašnjenja ne poštujući vojni red što je inače pravilo na svim, pa i azijskim aerodromima. Čudio sam se tome zaboravljajući da se nalazim u srcu Azije u kojoj vrijeme ne igra nikakvu ulogu. Ovdje je vrijeme hiljadama godina stajalo, hiljadama godina se ništa nije dogodilo niti izmijenilo. Ovdje su ljudi navikli

strpljivo čekati trenutak kada će se nešto ipak dogoditi i ne mogu shvatiti bijelca koji vječno gleda na sat, kome se uvijek nekako žuri. Tako je utovar priljage u avion počeo tačno u vrijeme kad je avion morao poljeti. U rep avionu su ukrcali dva putna kamiona priljage. Vjerojatno toliko teške koliko avion smije uopće primiti tereta zajedno s putnicima i njihovom ručnom prtljagom. Kad je sve bilo gotovo, odigrala se scena koja me podsjetila na zagrebački kolodvor subotom kad kreće »zagorac« u 14,30 sati.

Iz aerodromske zgrade jurnula je prema avionu gomila žena putnica s novim, ogromnim količinama ručne prtljage. Pletene košare, mreže pune tko zna čega, omoti, zavežljaji, kovčezi. Žene su posrle, gubile pakete, vraćale se po njih i ponovo kretale

u juris na avion. Pred ulazom u avion neopisiva gužva kao pred »zagorcem«, ne toliko iz straha da u avionu neće naći mjesto, nego zbog brige što će biti s njihovom prtljagom. Sve su odjednom htjele da u bace svoje pakete u avion. Konačno je predstavnik kompanije digao ruke od svega i ukrcavanje prepustio stihiji i zbunjenosti, nemoćnoj stjuardesi. Ušao sam posljednji u avion. Još jedno mjesto je bilo slobodno, odmah pokraj ulaza. Sreća moja, jer da je bilo kraj pilotske kabine, morao bih stajati do Sajгона jer je prolaz kroz sredinu aviona bio zakrčen 1,5 metar visokom gomilom »ručne« prtljage. Sve je bilo puno, ispod sjedišta, pred sjedištem, nad sjedištem. Putnice su sjedile skrštenih nogu, s gomilom paketa u krilu do iznad glave.

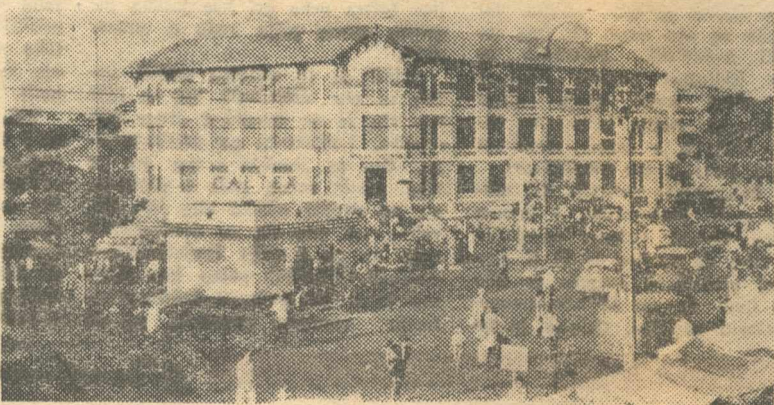
Bio je to srazmjerno mali avion, dvomotoran tipa DC-3, koji je već davno odslužio svoj službu i sada leti »prekovremeno«. Takvi avioni se upotrebljavaju na unutrašnjim azijskim linijama. Kompanije su ih kupile upola cijene i one tako beru debele dividende s avionima koji su se već odavno amortizirali i sazreli za staro željezo. A uza sve to, bio je to avion preopterećen do krajnjih granica.

Avion je konačno krenuo pistom prema startu i, začudo, onako natovaren uzletio. Za trenutak sam se sâm na sebe ljutio što sam posumnjao u tehniku i čovjekovo znanje, a onda slegnuo ramenima i prepustio se sudbini. Kad se avion popeo na nekih 2000 metara visine, putnice su počele izvlačiti tople vunen pokrivače i umotavati se. Zapravo, prije starta, na aerodromu, je termometar toga dana pokazivao 33 stupnja, a sada na visini od 2000 metara temperatura je mogla pasti za nekoliko stupnjeva. Ja sam se još uvijek znojio, ali su

moje azijske suputnice počele cvokotati, što je, zapravo, i razumljivo, jer je ovo tropski pojas u kome su ljudi od rođenja naučeni na vrućinu od 35 stupnjeva C.

Negdje na pola puta, avion je upao u olujne oblake. Počeo se ljuljati lijevo-desno, penjati, spuštati da izbjegne burni sloj, ali uzalud. Odjednom je nad pilotskom kabinom zasvijetlio napis: »Vežite se!« Ubrzo zatim: »Ne pušite!« Stvar je postala ozbiljna. Ove opomene se za vrijeme leta pojavljivu samo prije spuštanja ili kad predstoji prisilno spuštanje. Kroz pukotine među oblacima, ispod nas se nazire maso džungla, gusta i beskrajna, s krokodilima, tigrovima, zmijama i svim ostalim neugodnim životinjama. Ali u tom trenutku sam i ipak poželio da sam u džungli, ali s čvrstim tlom pod nogama, pa makar okom u oko s tigrom, jer se avion počeo zaista neugodno ponašati.

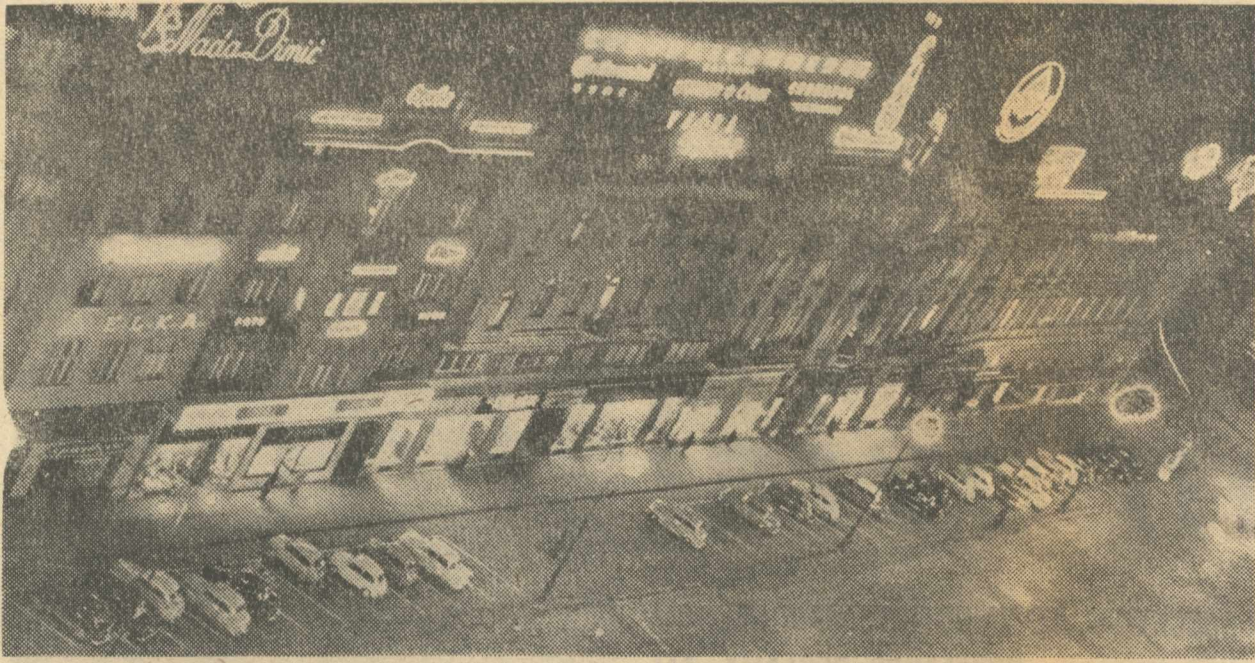
Egoist, kao i mnogi ljudi, tek tada sam se sjetio da ni životne perspektive ostalih putnika u ovom trenutku nisu ništa ružičastije no moje. No na moje veliko iznenađenje, svi putnici, djeca Azije, mirno su drijemali. Niko nije ni okom trepnuo. Nije ni čudo: budizam uči, a to je religija Južne Azije, da je život samo nužna, neugodna faza, prije ulaska u blaženstvo. U jezicima ovih naroda ne postoji riječ smrt, koja za nas znači prestanak života. Oni kažu: ući u smrt, u blaženstvo, a ne — umrijeti, prestati živjeti. Budući da za njih katastrofa aviona ne bi značila i kraj života, bilo im je svejedno što će se dogoditi s njihovom prtljagom ako će avion srušiti, a oni »ući u smrt« tj. blaženstvo. I tako sam među 48 putnika bio jedini kojemu nije bilo svejedno hoće li se avion srušiti ili sretno spustiti na sajgonski aerodrom. (Nastavit će se)

KOLODVOR U SAJGONU

ME
Krajačić
ca i Ba
nato, s
lanije,
slav, s
ce, Dap
loša i C
Davor,
Nevenk
Gordana
Ruže, B
Vilima
Dubravk
i Ane,
kći And
gaš Jas
Marice,
Nike i J
rio, sin
Goruped
Ljubomi
nić Stje
i Ane,
Martina
devski
Drage i
vić Sini
ma i D
Višnja,
Zdenke,
sin Mila
lio-Cega
tuna i M
sna, kći
Pikec Vi
i Dragi
ca, kći V
Tikalčić
i Rozalij
dija, kć
rice, Jak
sin Mirc
Rzounek
Stanislav
Skanić E
nje i M
Brankica
Marice,
dana, k
Milke, i
kći Mirk
Višnja, k
rice, An
kći Vladi
zić Jasm
Krujica
i Sofije
Nenad, s
jane, Lju
sin Zeli
Sabljar
Dragana
Ivica, s
rije, Pr
sin Ljud
Palmović
Radomir
nar Zvij
i Stefan
nja, kći
de, Stank
Stanislav
Ivatek M
i Bare,
sin Alber

MI
(sprov
OLGA M
kućanica,
sprovod u
JA SIC,
ner, umrl
u 12; VIK
80 g., per
18, sprovod
TICA SI
penzioner,
sprovod u
GROZDAN
učenic, u
vod u 13;
VALPOTI
zioner, un
vod u 14;
56 g., sto
sprovod u
PIRKER,
sudac Vi
m., umro
u 14,30;
TOL, 66 g
umro 17, s
MATO US
penzioner,
sprovod u
(sprovod
MIHAJLO
umro 20,
11,30; M
GJUKIĆ, 8
ner, umrla
u 12; TEB
GAR, 78 g
umrla 20,
12,30; ANE
TIJEVIĆ, 7
ner, umrla
u 13; MAR
VIĆ, 74 g
umrla 19,
13,30; NED
MIC, 58 g
umrla 19, s
IRENA UI
penzioner,
sprovod sp
VILMA OS
70 g., penz
19, sprovod
HARD LO
84 g., penz
19, sprovod
MIROŠ
(sprovod
MAGDAL
TAJ, 77 g
umrla 18, s
MATO KO
g., penzion
sprovod u
JA MARKO
penzioner,
sprovod u 1
BADANJAK
dijete, umrl
vod u 15,30
(sprovod
DARINKA
4 mja., dijete
sprovod u 1

NEĆE LI I OVE REKLAME I IZLOZI, OSTATI U MRAKU, JER NEMA STARTERA ZA FLUORESCENTNE CIJEVI...

SKUPE „SITNICE“

Zbog sitnica, zapravo, često dolazi do velikih šteta. Svakome je jasno da traktori ne mogu na polje bez guma. A upravo zbog guma dovršeni traktori nerijetko su u tvorničkom dvorištu u Rakovici ponekad čekali tjednima. I u »Prvomajskoj« popričan broj strojeva, čija se vrijednost mjeri stotinama milijuna, čeka u skladištima sitne dijelove koje proizvode drugi, ali — ne na vrijeme.

Zbog uvoza koji je znatno jači od izvoza naročito su osjetljiva pitanja što, odakle i koliko uvoziti. Nema dvojbe da mnoge proizvode moramo uvoziti. Neki puta se radi o sirovinama, kojih nema u zemlji, drugi puta o gotovim proizvodima koje još ne izrađujemo ili ih se ne isplati proizvoditi.

Ako se neki proizvod izrađuje i u zemlji, to ne znači da ga ne treba i uvoziti. Uvoz u razumnim količinama poticaj je proizvođačima u zemlji da poprave kvalitetu, usavrše proizvodnju — jednom riječju da potrošaču dadu bolji proizvod jeftinije. Međutim, kada takav uvoz pređe razumnu mjeru, proizvođači se opravdano ljute, a šta je još gore, stradaju. Upravo je takav slučaj s proizvođačima baterija i električnih žarulja.

MANGAN GASI »TRANZISTORE«

Proizvodnja baterija već je početkom godine bila za trećinu manja nego što je trebalo jer nije bilo

cinka. Cink je u međuvremenu nabavljen, iako skuplji, ali onda je, nakon svega nekoliko mjeseci, kad je trebalo nadoknaditi ranije zaostatke, ponestalo mangana koji se uvozi. Bez mangana baterije se ne mogu proizvoditi, a proizvođači ne mogu dobiti devize za uvoz. U našim trgovinama to se već i osjeća: nekih vrsta baterija praktički nema. Zbog mangana su već utihnuli mnogi tranzistori. U IPR-u, koji proizvodi tri četvrtine jugoslavenskih baterija, spremaju se na potpunu obustavu proizvodnje. Dakako, ne dođu li u međuvremenu do mangana.

Sigurno je da bolnice ne mogu ostati bez baterija za svoje medicinske instrumente, a ne može se dovesti ni da ih potpuno nestane iz trgovina, čak ni za kraće razdoblje. Zbog obustave proizvodnje, baterije će se, dakle, po svojoj prilici morati uvoziti. Opravdano je pitanje nije li jeftinije ipak uvesti mangan a ne čitave baterije. To više, što su baterije lani IPR-u donijele 150.000 dolara, a ove godine

ne izvoz je trebao biti i veći, ali su izvozni zaključci došli u pitanje upravo zbog toga što znatno manja sredstva nisu osigurana za uvoz sirovina.

UPRKOS STRUJI — U MRAKU?

Veliko je pitanje neće li se dogodine već prvih mjeseci ponoviti i ovogodišnja nestašica žarulja, jer se stakleni baloni, volframova žica i neki drugi materijali za proizvodnju žarulja također uvoze, a proizvođači raspolažu za lihami koje im dostaju za proizvodnju tek u prvim tjednima iduće godine. Već prošle godine, zbog neravnomjernog uvoza sirovina za žarulje, na kraju je — da stanovi ne ostanu u mraku — umjesto sirovina uvezeno više od 4 milijuna žarulja. Možda bi to bilo i u redu, kad za 100 uvezenih žarulja ne bi moralo izdati 6 do 7 dolara, a za materijal iz kojega se one proizvode u zemlji samo 2 do 2,5. Znači, sporost u uvozu reproduktivnog materijala stajala je samo kod žarulja blizu 200.000 dolara. Ne može se potcijeniti ni činjenica da izvoz žarulja proizvedenih samo u Zagrebu godišnje donosi oko 100.000 dolara, a ove je godine trebalo da donese i znatno više. No i ovdje je teško vjerovati u realnost izvršenja planova, opet zbog »sitnice« — oklijevanja da se osiguraju devize za znatno manji uvoz.

Situacija s proizvodnjom tinjalica koje se ugrađuju u kućanske aparate i druge strojeve, identična je. Tinjalica se više ne proizvodi, kao ni starteri za paljenje fluorescentnih cijevi. Iako se sve više traže, podbacila je i proizvodnja živinih žarulja bez kojih je danas nezamisliva rasvjeta u mnogim gradovima...

U ovom slučaju nije u pitanju samo opskrba potrošača već i efikasnost sistema planiranja, provođenja odluka organa radničkog samoupravljanja i njegovog stvarnog utjecaja na proizvodnju. U pitanju je i zarada. Jer, radnik koji ne radi, ne može je ostvariti. Smanjuje se

Je li jeftinije uvesti sirovinu ili gotov proizvod

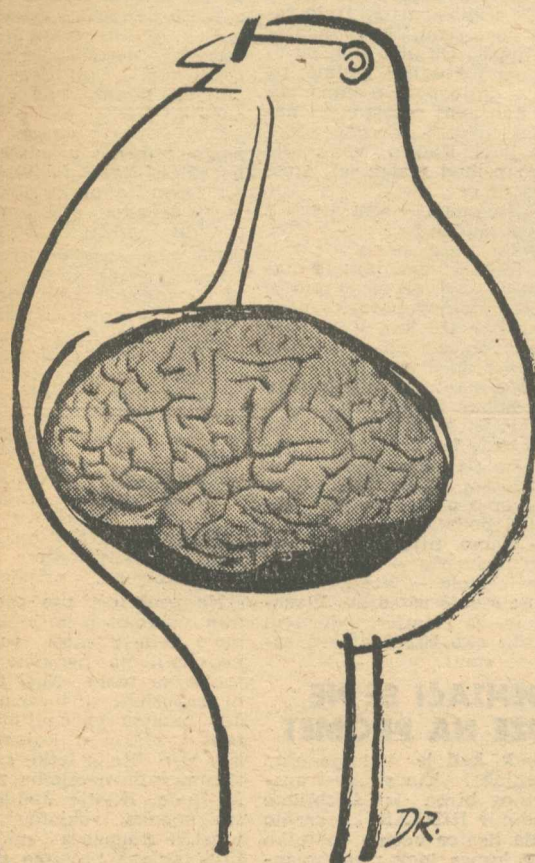
i nacionalni dohodak, a ne raskorak između prevelikog uvoza i nedovoljnog izvoza.

A. Z.

Za Dan armije besplatan prijevoz vojnika vozilima ZET-a

Radnički savjet ZET prihvatio je prijedlog odbornika Općinske skupštine Trnja i odobrio besplatan prijevoz svojim vozilima za sve pripadnike JNA na Dan armije. 22. prosinca ove godine. Uniformirani pripadnici Armije moći će se u utorak besplatno voziti na svim tramvajskim i autobusnim gradskim i prigradskim linijama ZET-a kao i na uspinjači.

I to se događa...

N. DRAGIC

Hitno — zaštita od Save

Obuzdana Sava može uštedjeti milijarde

Glavni rukovodilac obrane od poplave in. Josip Vadija izjavio je sinoć našem suradniku da su nasipi, oštećeni u poplavi prije gotovo dva mjeseca, popravljeni i danas su, uglavnom, visoki kao i prije poplave. Izuzetak je nasip kod savskog kupališta, koji je dvadesetak centimetara niži nego ranije. Međutim, u slučaju potrebe on se može povisiti u roku od nekoliko sati.

Jučer kasno poslije podne područni rukovodioci obrane od poplave dobili su naređenja da dežuraju na svojim sektorima. Pripremljeno je također 14.000 vreća, koje će se, bude li potrebno, napuniti pijeskom i upotrijebiti za pojačavanje i povisivanje savskog nasipa. Na porast vodostaja jučer su uporezani rukovodioci privrednih organizacija na području oko Save, a dane su i upute komunalnim poduzećima koja su predviđena za provođenje obrambenih mjera kod visokih voda.

Sadašnji nasipi ne dopuštaju čekanje katastrofalno visokog vodostaja

Mada su nasipi, izuzev kod savskog kupališta, i kod Oborova dovedeni u stanje u kakvom su bili prije posljednje katastrofalne poplave, to ne znači da vodostaj mora da poraste kao i posljednji puta pa da voda prodre u grad. Posljednji puta Sava je prodrla u grad kada je dosegla visinu od 460 centimetara iznad normale. Istina, mjera koja se poduzimaju uvijek kad vodostaj počinje rasti, može se ublažiti rast vode i do neke mjere spriječiti njezino prodiranje u naselja, ali trajna zaštita od poplave može se postići jedino izgradnjom kompletnog sistema obrambenih nasipa i bazena koji zadržavaju viške vode.

Nedavno je Komisiji Savskog izvršnog vijeća koja preporučuje rješenja za otklanjanje posljedica poplave predloženo da se osigura 8,5 milijardi dinara za podizanje nasipa koji bi služili kao prva obrana Zagreba. Iako se radi o minimalnim sredstvima u usporedbi sa štetom koju je poplava nanijela posljednji puta, a još manjima u usporedbi s vrijednostima koje treba zaštititi od uništenja dosad nije donesena

odluka. Sava koja je jučer rano poslije podne počela rasti još jednom upozorava da s njom nema šale. Krajnje je vrijeme da se energično i hitno pride pripremama, a zatim i radovima da se konačno obzda. Katastrofa, koja je zadala ovaj grad prije manje od dva mjeseca, više se ne bi smjela ponoviti.

A. Z.

osvrt

Pod teretom — spisa

Udimo odmah »in medias res«. Jedan građevinski inspektor, — dakle čovjek čiji je posao u biti terenski, na jednoj zagrebačkoj općini, 90 posto svog radnog vremena bavi se administrativnim poslovima, a samo 10 posto za preglede gradnje!

To nije usamljen slučaj i ova općina ne iskače poraznošću ovog statističkog podatka među ostalim zagrebačkim općinama. Dapače, po nekim indikacijama i po onome što smo imali prilike čuti na raznim sastancima, postoje zagrebačke općine gdje je stanje isto, ako ne i još gore.

Ali vratimo se na početak i spomenimo još neke podatke iznesene na nedavnoj sjednici Savjeta za komunalne poslove Medveščaka o kojima će uskoro moći raspravljati i općinari te komune.

U administraciji, koja je progutala lavovski dio radnog vremena (1736 sati) građevinskog inspektora Medveščaka, najveća je stavka — rad sa strankama (354 sata). Nešto su manja stavka — sastanci, ali da se i dvije sastanci pokazuje brojka od 254 sata utrošena u tu svrhu. Ostatak: inspektor je pisao rješenja o tehničkom pregledu, pisao rješenje o rušenju i obustavi radova, pisao prijave suda za prekršaje, javnom tužiocu, pisao žalbe, razne dopise i spise.

Kažimo odmah i to da se utrošeno vrijeme za pisanje rješenja o rušenju i obustavi radova na divljim gradnjama (106 sati) bilo ustvari dosta neefektivno utrošeno. Naime, od 80 objekata koji su ulazili u tu stavku, samo je 8 srušeno.

Na kraju nešto i o rezultatima takvog rada. Poslušimo se opet podacima s Medveščaka. U planu rada građevinske inspekcije te komune za 1964. godinu postavljeno je da se, između ostalog, pregledaju 84 objekta koja se grade u socijalističkom sektoru i 199 privatnih objekata. Što se od toga i učinilo? Pregledano je 24 objekta u socijalističkom sektoru i 38 privatnih gradnji.

Građevinski inspektor čiji je zadatak da kontrolira pravilnost gradnje, jednostavno to ne može izvršiti — naprosto nema vremena jer je sputan raznim administrativnim poslovima. Pitamo se: što onda ako dođe do nesreće ako se grubi neki kućerak napravljen »u fušu«, prije nego što ga inspektor zbog nedostatka vremena uspije pregledati. Tko će biti kriv? A i ovako nedovoljni pregledi pokazali su da se baš mnoge privatne gradnje — zbog pomanjkanja materijala i nedostatka stručne radne snage — izvode nesolidno!

D. GEBAUER

★ zagreb ★ zemlja

GLINA:

20-GODIŠNJICA I KONGRESA PRAVNIKA

Poslije 20 godina, jučer su se u Glini ponovno sastali učesnici I kongresa narodnih pravika Hrvatske, koji je održan od 11. do 13. kolovoza 1944. U istoj onoj dvorani u kojoj je prije dva decenija održan Kongres, na okupu se našlo oko 200 preživjelih učesnika kongresa.

ZAGREB:

PROSLAVA DANA JNA U HRVATSKOJ

U povodu Dana JNA u svim vojnim jedinicama na području Hrvatske održane su mnoge kulturne, sportske i druge prigodne manifestacije. Proslava Dana JNA obilježena je i prigodnim predavanjima u više od 20 zagrebačkih radnih organizacija, ustanova i u mnogim školama, u kojima predstavnici Armije govore o životu i radu u vojnim jedinicama.

BEOGRAD:

TEKSTIL NEĆE POSKUPJETI

U Saveznom zavodu za cijene saopćeno je da su neosnovani glasovi da će poskupjeti tekstil. Zavodu koji je nadležan za cijene ovih proizvoda uopće nije dostavljen ni prijedlog u tom smislu. U Savjetu tekstilne industrije u Saveznoj privrednoj komori također se ističe da su te glasine bez osnove, jer su povećani troškovi tekstilne industrije kompenzirani smanjenim porezom na promet.

U jednom od specijalnih vlakova što ovih dana
dovoze naše građane zaposlene u inozemstvu

»Gostik« u svojoj domovini

Izuzetna živost, pretprazničko raspoloženje koje ovdje na najvećem željezničkom pograničnom prijelazu, u Jesenicama, traje negdje od prvih decembarskih dana, nije novost: tako je bilo i godinama dosad, kada su ovuda prolazili bezbrojni vlakovi, redovni i specijalni, s radnicima koji su se iz mnogih evropskih zemalja vraćali da u domovini provedu praznike. No ovaj puta ipak je drukčije. Ove godine jugoslavenski radnici zaposleni u Zapadnoj Njemačkoj, Švicarskoj, Nizozemskoj, Belgiji, Švedskoj i drugdje, nisu samo gosti u vlakovima čije su posljednje stanice u Ateni ili Istanbulu.

- OTVORENI RAZGOVORI, ALI ZA NOVINE: SAMO INICIJALI
- U VLAKOVIMA MNOŠTVO NJEMAČKIH REKLAMA, ALI NIGDJE NI RIJEČ NAŠIH TRGOVINSKIH PODUZEĆA, TURISTIČKIH AGENCIJA, BANAKA...
- CARINICIMA POHVALE: EKSPEDITIVNI SU I NE ZADRŽAVAJU VLAKOVE NA GRANIČNIM PRIJELAZIMA

Sada, u prosincu, kroz Jesenice dnevno prolaze i po dva specijalna vlaka samo s Jugoslavenima. U dogovoru s našim željeznicama, njemačke su željeznice organizirale veći broj takvih kompozicija u kojima se nalaze ljudi veoma različita izgleda, poneko bez prtljage, poneko i s pet, šest kovčega, ali s jednom svima zajedničkom osobinom: to su ljudi koji su iz najrazličitijih razloga odlučili da se zaposle u inozemstvu, ali nisu zaboravili svoju zemlju u kojoj obavezno dočekuju — Novu godinu.

Zbog toga, dakle, zbog činjenice da treba dočekati dvadesetak vlakova s tisućama naših građana, i Jesenice ovih dana izgledaju nešto drukčije nego u isto vrijeme prošlih godina...

NAKON CARINIKA — GRAMOFONI

Ti su vlakovi, osvjedočili smo se ove subote, pretprazni. Ali nitko ne gubi nje, nema ni najmanjih nesuglasica. Zajedničke su misli i želje, a Jesenice su prvi doticaj s našim ljudima, carinicima, mjenjačima, službenicima SUP-a, kondukterima i prodavačima, znak da je posljednja stanica sada već mnogo bliže. Teško je ući u te specijalne vlakove, jer su hodnici pretprazni prtljagom, a u kupeima s osam mjesta, sjedi i po deset ljudi. Ipak, raspoloženje je kao u dobrom lokal u subotnje več: mnoštvo glasova i u svakom vagonu bar po jedan gramofon. Pošto carinici koji — zbog ogromnog posla i želje da se vlakovi što manje zadržavaju — nisu tako rigorozni napuste vagon, na svjetlo dana izlaze tranzistorski gramofoni i tko zna gdje i kako nabavljene ploče s našim narodnim pjesmama. U vlakovima što će se definitivno zaustaviti tek u Ateni, raspoloženje je jednako. Jedina je razlika što se s ploča čuju i grčke narodne pjesme.

Cekali smo jedan takav vlak u Jesenicama i razgovarali prije toga s pomoćnikom šefa stanice Francom KORITNIKOM:

— Jest, ovih je dana u stanicu vlak za vlakom, ali svađavamo posao. Reći ću vam tačno: do jutra je, osim redovnih vlakova, ovog mjeseca prošlo već i 19 kompozicija za Grčku, šest za Jugoslaviju i tri za Tursku. Uvijek su popunjeni do posljednjeg mjesta, dakle u svakom je — to su zapadnonjemački vagoni — oko 700 ljudi. I redoviti su vlakovi pretprazni, tako da na našim stanicama teško može još poneko ući. U Jesenicama se ne zadržavaju dugo: najviše sat, ako se radi o vlakovima koji samo prolaze kroz našu zemlju, a još manje ako su »jugoslavenski«, jer tada carinska ekipa putuje i u toku vožnje obavlja posao. Carinici su veoma ekspeditivni i, s naše strane, možemo se samo pohvalno izraziti. Zakašnjenjima tih vlakova češće su uzrok željeznice nego carine.

»ČUDE SE JER IMAM SAMO 400 DM«

S carinicima i s ostalim službenicima, ukrcali smo se u Jesenicama u jedan od specijalnih vlakova s radnicima zaposlenim u inozemstvu. U jednom kupeu, pored nekoliko Grka, našli smo i društvo Jugoslavena: zagrebački soboslikar I. T. (Savska 102), alatničar F. M. iz Izole, tesar iz Imotskog i zidar iz Splita. Razgovarali smo o mnogo čemu, otvoreno, ali smo ipak zadržani da o objavimo samo inicijale. Svakako je to posljedica ponekad pogrešnog stava svijeta prema ljudima koji su odlučili da svoj kruh zarađuju u stranoj zemlji.

— Ne zanima vas vjerovatno tko od nas šteti u inozemstvu, tko nosi novac kući, tko ima druge planove — počeo je razgovor mladi Zagrepčanin — ali nešto će vas začuditi: malo prije bio je ovdje carinik i nije vjerovao da nosim svu uštedevinu od dvogodišnjeg rada — 400 maraka (oko 90.000 dinara). Nisam išao da štedim: to sam mogao i ovdje. Zanimala me strana zemlja. Mi Jugoslaveni, ako nas se nađe nekoliko u istom poduzeću ili manjem mjestu, držimo se zajedno i, ako subotom netko od nas predloži da izidemo, teško je odoljeti. Radiš šest dana, naporno, pa ako nemaš porodicu ni tamo, ni u domovini, nije te teško nagovoriti da novac trošiš. Nisam ništa uštedio, ali nije mi ni žao. Ranije sam imao i slabije plaćen posao. Sada sam našao bolji: s kolegom iz Izole radim na terenu, kao monter »Kruppa«. Odlučio sam da ostanem još dvije godine, pa ako i dalje budem imao posao kao ovaj posljednji, nastojat ću da i ja nešto donesem kući. Kažem vam: nije tamo prihod malen, ali troškovi su veći.

— Što znači — »snaći se«, u vašem slučaju?

— Pa može se, recimo, dobiti terenski dodatak: 14 maraka dnevno, ali samo ako je mjesto stalnog boravka udaljeno bar 150 km, ili ako se čovjek češće seli s jednog radilišta na drugo. Mi napravimo ovako: prijavimo se u bilo kojem mjestu, uz pomoć prijatelja, samo da udaljenost bude što veća, zatim nastojimo da nas premjestaju s radilišta na radilište. Tako dobivamo plaću i stalni terenski dodatak...

— Samo, nije tako u svakom poduzeću — dodaje kolega iz Izole — Negdje nikako ne možeš uštedjeti. Plaćali smo, na primjer, u jednom mjestu oko 60.000 dinara samo za stan!

MJENJAČI SE NE TUŽE NA PROMET

Ipak, kad je u kupe ušao mjenjač Turističko-transportnog biroa iz Ljubljane Vladimir RIHTAR, pokazalo se da lisnice većine putnika ovog kupea ipak nisu prazne: mjenjači se općenito — kao što je rekao i Mirko ŽERJAV iz »Kompasa« — ne mogu ovih dana potužiti na promet. Nisu naime svi zaposleni u inozemstvu samo za-

to da »vide svijeta« već mnogi naporno rade i žive nadasve skromno...

— Kad sam došao i prionuo na posao — kaže alatničar iz Izole — često su mi dolazili Nijemci i govorili: Langsam, langsam... Mi Jugoslaveni, koliko sam vidio, zaista tamo radimo marljivo. Čini mi se je od Grka i Turaka, kojih ima više. Zato njemački radnici loše gledaju na nas, jer im obaramo norme, pa poslodavci više traže i od nas. Radio sam u početku u Tvornici preciznog alata »Friedrich Köster«, sam među 120 Nijemaca, i ubrzo sam dobio više po satu od bilo kog Nijemca... Otišao sam jer su loše gledali na mene: ne znam da li zato što sam stranac, Jugoslaven, ili samo zato jer sam bolje radio.

Kako su ovi ljudi prekinuli posao: dobivaju li plaćene dopuste za posjet domovini?

— Ako nije isteklo dovoljno vremena za plaćeni dopust, Nijemci vrlo nerado daju neplaćene dopuste — kaže zidar iz Splita. — Treba dati otkaz, pa na povratku — prema sreći: ili te prime ponovo ili tražiš novi posao...

»ZADRŽAVALI SU NAS«

— Mi ostajemo dulje vrijeme u zemlji — kažu Tomo SIKANICA Venecija RANCI, prvi iz Ričice kraj Imotskog, drugi iz Sinja, oboje građevinski radnici — sada nije sezona radova u Njemačkoj. No, i pored toga zadržavali su nas, jer mnogi neće uopće da u ovo vrijeme rade, a posla se ipak nađe. No, naš je običaj takav: radiš naporno desetak mjeseci, a onda kući. U proljeće ćemo ponovo, posao ćemo sigurno naći.

Oba ova radnika imaju nešto zemlje u domovini, porodice. Nose poklone. Radić će nešto na zemlji, pomoći ženama, a zatim opet u tuđu zemlju... Zašto?

Ne mogu odgovoriti sa sigurnošću. Obojica su iz kraja u kojem je teže naći posao, ali — obojica imaju i kvalifikacije. Ipak, čini se da je osnovni razlog: vani su zarade nešto veće, a odvojenost od porodica koje se donekle izdržavaju prihodima od zemlje, olakšava štednju...

Razgovarali smo s još mnogim našim građanima koji su se zatekli u vlak za domovinu. Svi oni očekuju s nestrpljenjem susret s porodicama, prijateljima.

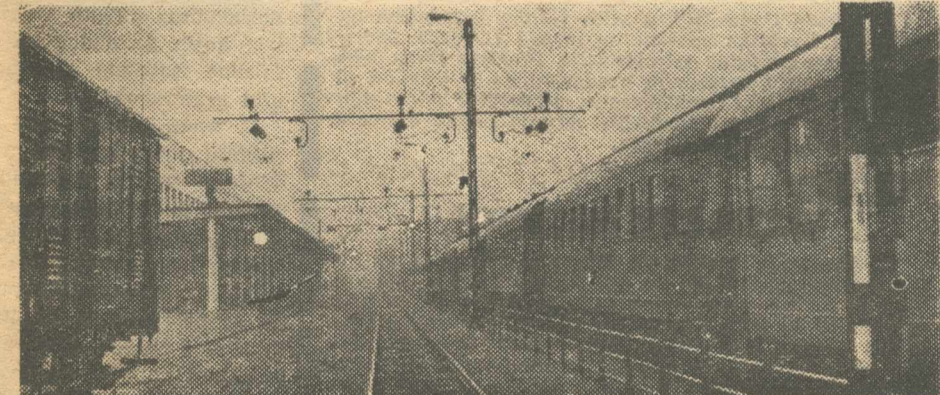
No prolazeći tim specijalnim vlakom, primijetili smo neke detalje koji su nas podsjetili na nedavne sastanke na temu »Naši građani zaposleni u inozemstvu«. Jer, unatoč obećanjima, nitko u vlak u kojem smo bili nije dijelio letke s praktičnim informacijama za naše ljude. Nigdje uputa naših banaka, reklama trgovinskih poduzeća itd. Ovi ljudi dolaze potpuno neobaviješteni o mnogim detaljima koji ih zanimaju i zbog kojih su uz ostale razloge možda i došli ponovo u domovinu. S druge strane, u vlakovima su na sve stra-

ne izlijepljene različite upute — njemačkih poduzeća, kompanija, banaka, agencija...

Nisu to sitnice. No još nije kasno da se te greške poprave

N. FIGENWALD

Snimka: B. KELEMENIĆ

1

Mjenjač Vladimir Rihtar: — Ne možemo se potužiti na promet

2

Jugoslavensko društvo: soboslikar iz Zagreba, tesar i zidar iz Splita, alatničar iz Izole...

3

I. T. iz Zagreba: Nosim samo 400 maraka. Nisam štedio!

4

U hodnicima specijalnih vlakova nema mjesta za putnike...

5

Kad vlak stane u Jesenicama, ulaz imaju samo carinici: eventualni novi putnici tek nakon njih. Zato je prvih minuta po dolasku vlaka oko njega sve prazno